

57 GODINA RADA HE „PERUĆICA“

AKTUELNOSTI:

*U toku remontni radovi u TE
„Pljevlja“*

str.
09.

AKTUELNOSTI:

*Održano V Savjetovanje
CG CO CIGRE*

str.
17.

CEDIS:

*ZA NOVA BROJILA I
MODERNIZACIJU MREŽE
JOŠ 39 MILIONA EURA*

str.
20.

INTERVJU:

10.

INTERVJU:

Mr Olga Radović,
izvršni rukovodilac
Direkcije za opšte poslove
Uspješno započeli nove projekte

AKTUELNOSTI:

13.

AKTUELNOSTI:

FC Snabdijevanje -
Regionalni centar Bar
Raste broj redovnih platiša

IMENOVANJA:

08.

IMENOVANJA:

Redovna, treća sjednica
Odbora direktora EPCG
Nova kadrovska rješenja

SADRŽAJ:

04.

AKTUELNOSTI

Dragan Čizmović, direktor HE Perućica
povodom 57 godina rada elektrane
Zaposleni čine najznačajniji resurs

06.

AKTUELNOSTI

Termoelektrana „Pljevlja“
U toku remontni radovi

07.

OBJEKTIV

Proizvodni rezultati EPCG u prvom tromjesečju
Suša smanjila učinak hidroelektrana

08.

IMENOVANJA

Redovna, treća sjednica Odbora direktora EPCG
Nova kadrovska rješenja

10.

INTERVJU

Mr Olga Radović, izvršni rukovodilac
Direkcije za opšte poslove
Uspješno započeli nove projekte

13.

AKTUELNOSTI

FC Snabdijevanje - Regionalni centar Bar
Raste broj redovnih platiša

14.

IZMEĐU DVA BROJA

17.

AKTUELNOSTI

Peto Savjetovanje CG KO CIGRE
Obnovljivi izvori u fokusu pažnje

19.

CRNA GORA

20.

CEDIS

Ugovorena i III faza AMM projekta
ZA NOVA BROJILA I MODERNIZACIJU MREŽE JOŠ 39 MILIONA EURA

21.

CEDIS

INTERVJU: Ranko Vuković, rukovodilac Direkcije za razvoj, pristup mreži i TIS u CEDIS-u
FOKUS NA RAZVOJ I INVESTICIJE

24.

CEDIS

REGION 1: U fokusu realizacija AMM projekta
UČINAK BOLJI OD PLANA

25.

CEDIS

Region 4 uoči turističke sezone
REMONTIMA DO MAKSIMALNE POUZDANOSTI

26.

CEDIS

Služba za održavanje nadzemnih 35kV vodova pojačana ekipom Sjever
CILJ EFIKASNJE DJELOVANJE

DRUŠTVO:

31. **DRUŠTVO:**
Tradicionalna majska akcija
dobrovoljnog davanja krvi
Prikupljeno 50 jedinica
životne tečnosti

PUTOPISNA REPORTAŽA:

40. **PUTOPISNA REPORTAŽA:**
ŠASKO JEZERO I STARI
GRAD SVAČ
NA KORAK OD MORA

ELEKTROPRIVREDA

PREDSJEDNIK ODBORA DIREKTORA

Đoko Krivokapić

IZVRŠNI DIREKTOR

Tonino Maglio

DIREKCIJA ZA ODNOS

SA JAVNOŠĆU

IZVRŠNI RUKOVODILAC

Rajko Šebek
rajko.sebek@epcg.com

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Miodrag Vuković
miodrag.vukovic@epcg.com

REDAKCIJA

Olivera Vulanović
olivera.vulanovic@epcg.com
Biljana Mitrović
biljana.mitrovic@cedis.me
Marko Burić
marko.buric@epcg.com
Danica Janković
danica.jankovic@epcg.com

KOMPIJUTERSKA OBRADA

DPC D.O.O. Podgorica

Adresa redakcije:

Ulica Vuka Karadžića 2 Nikšić
Tel/fax: 040/204-223

E-mail: list.epcg@epcg.com

Web site: www.epcg.com

Izdavač: Elektroprivreda

Crne Gore AD Nikšić

Tiraž: 1800

Štampa: Grafo group D.O.O.
Podgorica

CEDIS

SLOBODAN KOVAČEVIĆ, šef Centra za lokalno
upravljanje mrežom
27. ODBOJKA I ELEKTRIKA U SRCU

CEDIS

CEDIS podržao 12. Međunarodni sajam knjiga
28. ČITALI ZA DJEČJI OSMIJEH

CEDIS

Razgovor sa povodom: Božo Pejović
29. HUMANISTA LAVLJEG SRCA

CEDIS

SREDNJOŠKOLCI UČILI U CEDIS-u
30. SPOJ TEORIJE I PRAKSE FORMULA ZA STVARANJE POTREBNOG KADRA

DRUŠTVO

Tradicionalna majska akcija dobrovoljnog davanja
krvi u godini obilježavanja decenije postojanja i
uspješnog rada Kluba Elektroprivrede Crne Gore
31. Prikupljeno 50 jedinica životne tečnosti

INTERVJU

Luka Mitrović, direktor Zavoda za
hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore

32. Živimo na prostoru pogođenom klimatskim promjenama

OBJEKTIV

EPCG na Internetu
35. Online kultura poslovanja

REGION

37. REGION

SVIJET

38. SVIJET

ZDRAVLJE

39. PROLJEČNI MOTIVI

PUTOPISNA REPORTAŽA

ŠASKO JEZERO I STARI GRAD SVAČ
40. NA KORAK OD MORA

42. "BUDI U TOKU, BUDI U IGRI"

TESLA

43. TESLA

MUDRE MISLI

43. MUDRE MISLI

AKTUELNOSTI

DRAGAN ČIZMOVIĆ, DIREKTOR HE PERUĆICA POVODOM
57 GODINA RADA ELEKTRANE

ZAPOSLENI ČINE NAJZNAČAJNIJI RESURS

Dragan Čizmović

Olivera Vulanović

HE „Perućica“ učestvuje sa, oko, trideset procenata u ukupnoj proizvodnji električne energije u Crnoj Gori. Godina, nažalost, nije dobro počela zbog loše hidrološke situacije. Kakve su prognoze do kraja 2017?

Iako je pogonska spremnost bila na maksimalnom nivou od početka godine, iako nije bilo ispada agregata, zbog loše hidrološke situacije plan proizvodnje je za prva četiri mjeseca ostvaren sa 53 procenta. Stanje akumulacija je na nivou od 67,5 odsto od plana za ovaj period. Uprkos maksimalnoj raspoloživosti svih agregata, ispunjenje plana proizvodnje zadržatog Elektro energetske bilansom Crne Gore zavisiće, najvećim dijelom, od hidroloških prilika u narednom periodu.

„Perućica“ u kontinuitetu ima gotovo stoprocentnu pogonsku spremnost i sigurnost u radu, kao posljedicu odgovornog odnosa svih zaposlenih, ali i redovnog i kvalitetnog održavanja opreme i postrojenja. Da li spremno dočekujete ovogodišnji remont elektrane i šta podrazumijevaju predstojeći radovi?

Kao i svake godine remont objekata i postrojenja HE »Perućica« obavljaće se u skladu sa Elektro energetske bilansom Crne Gore, te postignutim dogovorom sa NDC i OC Upravljanje energijom. Ove godine su na vrijeme, u saradnji sa DNL, započete procedure javnih nabavki. Ovogodišnjim remontom predviđene su sledeće aktivnosti: kapitalni remont transformatora 125 MVA koji je u toku, dok je remont zatvaračnica Vrtac, Slano i

Krupac planiran za period od 5.juna do 5. jula. Remont RP 110 kV predviđen je za period jul – avgust. Za jul - avgust su planirani i remontni radovi na RP 220 kV. U avgustu će se remontovati cjevovodi, dovodni i odvodni organi, zatvaračnice Ulazna građevina i Povija, kao i remont agregata 1 – 7 i remont sopstvene potrošnje i pomoćnog pogona. U oktobru će se sprovesti ispitivanje agregata.

Koje je prioritete zadatke pred vas postavio ovogodišnji Biznis plan u dijelu investicionog održavanja i kapitalnih ulaganja?

Od kapitalnih investicija planirana je zamjena igličastog zatvarača na zatvaračnici Krupac, u periodu avgust-septembar, a, zatim, u avgustu, u okviru II faze moderniza-

cije, rekonstrukcija turbinske regulacije petog agregata.

Iako ste nedavno imenovani za direktora HE "Perućica", s obzirom na Vaše bogato radno iskustvo, kao i na iskustvo na rukovodnim mjestima u našoj kompaniji, zamolili bismo vas da prokomentarišete sa kakvim očekivanjima ulazite u naredni proizvodni period i šta ćete postaviti kao prioritet u funkcionisanju naše najstarije velike elektrane?

Teško je za samo nekoliko dana rada u elektrani, uz puno dobijenih informacija od prethodnika i rukovodilaca sektora, izdvojiti prioritete. Ipak, čini se da se u narednom periodu, a to treba da bude i naš trajni zadatak, moramo fokusirati na to da u što većem procentu realizujemo planirane poslove koje smo prepoznali kao prioritetne. Ali, da bi to uspješno završili moramo popunjavati radna mjesta potrebnim izvršiocima bez kojih teško da može elektrana normalno funkcionisati, kako u dijelu eksploatacije tako i sa aspekta održavanja. Ovaj problem je najviše izražen u sektoru za eksploataciju, gdje je zastupljen takozvani smjenski rad i gdje se nedostatkom izvršilaca predviđenih sistematizacijom, pravi dodatno opterećenje na postojeću radnu snagu. Time se ostvaruju neplanirani prekovremeni sati koje je kasnije teško naplatiti itd.

Možda je još veći problem u Službi za male hidroelektrane, u kojima, pored nedostatka izvršilaca, postoji problem upravljanja i rukovanja jer su izvršioци iz tih objekata, poslije razdvajanja na nivou EPCG, pripali CEDIS – u.

Potpuno je jasno da zaposleni u elektrani čine njen najznačajniji resurs koji se mora permanentno popunjavati i osvježavati dobro obučanim radnicima i na taj način valorizovati ogromnu finansijsku vrijednost opreme i postrojenja. Dakle, popunjavanjem radnih mjesta obezbijedićemo uslove da možemo nesmetano i kvalitetno ispunjavati sve buduće obaveze koje nam predstoje.

DECENIJE USPJEČNOG I POUZDANOG RADA

HE "Perućica" je 12. maja obilježila 57 godina postojanja i rada. Za ovo vrijeme, najstarija velika hidroelektrana u Crnoj Gori proizvela je 43 odsto od ukupnih 114 TWh (teravat časova) električne energije koliko su proizvele sve crnogorske elektrane. Tokom 2016. godine proizvela je 939 GWh (gigavat časova) električne energije, što predstavlja udio od 31,79 odsto u ukupnoj proizvodnji električne energije u proizvodnim objektima EPCG. Proizvedena energija je 2 odsto veća od plana predviđenog Bilansom za 2016. godinu. U poređenju sa 2015. godinom, proizvodnja u 2016. godini je veća 20 odsto.

Od početka rada HE "Perućica" je proizvela 49.006 GWh električne energije, odnosno prosječnih 860 GWh godišnje (prosjeak proizvodnje od kad HE Perućica radi sa sedam agregata je 923 GWh). Rekordna je bila 2010. godina, kada je proizvedeno i elektroenergetskom sistemu isporučeno 1.435 GWh. Zahvaljujući dobro isplaniranom i sprovedenom tekućem i investicionim održavanju, kao i značajnim ulaganjima, pogonska spremnost i pouzdanost rada hidroenergetskog sistema "Perućica" kontinuirano je na visokom nivou. Elektroprivreda Crne Gore će i u narednom periodu biti orijentisana na ulaganja u rekonstrukciju, modernizaciju i povećanje kapaciteta proizvodnih objekata u svom sastavu.

Prve količine električne energije najstarija velika hidroelektrana u Crnoj Gori isporučila je 1960. godine. Ime je dobila po vrelu Perućica, koje izvire u njenoj neposrednoj blizini. U sastavu HE "Perućica", čija instalisana snaga iznosi 307 MW su akumulacije "Krupac", "Slano" i retenzija "Vrtac", a dio sistema HE "Perućica" čini i pet malih hidroelektrana na teritoriji Podgorice, Kolašina, Cetinja i Šavnika, sa godišnjom proizvodnjom od blizu 6 miliona kWh (kilovat-sati) električne energije. Za proizvodnju električne energije HE "Perućica" koristi vode sliva rijeke Gornja Zeta, odnosno vode koje dotiču u Nikšićko polje i to pri povoljnom padu na kratkom rastojanju između Nikšićkog polja i Bjelopavličke ravnice.

AKTUELNOSTI

TERMoeLEKTRANA „PLJEVLJA“

U TOKU REMONTNI RADOVI

Miodrag Vuković

Ovogodišnji redovni godišnji remont u Termoelektrani u Pljevljima je u toku. Remontni radovi počeli su po planu još 16.aprila i za sada teku predviđenom dinamikom.

Tokom planiranog remonta u ovoj godini osim standardnih tipskih remonata glavnih postrojenja termoelektrane biće odrađen i periodični kapitalni remont turbinskog postrojenja, tj. radiće se demontaža i montaža svih rotora turbogeneratorskog postrojenja.

- Paralelno sa navedenim poslovima biće urađena i kompletna dijagnostika stanja turbogeneratorskog postrojenja, kao i procjena vijeka trajanja uz remont kompletne opreme koja funkcioniše u sastavu navedenog postrojenja – kaže direktor termoelektrane Luka Jovanović.

Za ovogodišnji Remont, tačnije samo za izvođenje planiranih radova u vrijeme remonta, budžetom je predviđeno ulaganje od oko 3.350.000 eura sa uključenim PDV-om.

- Navedeni poslovi se mogu izvesti isključivo uz angažovanje eksternih specijalizovanih firmi obučanih i opremljanih za ovako specifične remontne radove – kaže Jovanović.

- Domaći majstorski kadar će svakako obavljati poslove koji su u domenu njihovih mogućnosti, a što zavisi od stručnih kapaciteta kadra i opreme koju posjedujemo za rad na postrojenjima – dodaje Luka Jovanović.

Planirano je da remontni radovi ove godine traju 60 dana, tačnije do 15. juna tekuće godine, kada bi termoelektrana ponovo bila u pogonu.

Luka Jovanović

OBJEKTIV

PROIZVODNI REZULTATI EPCG U PRVOM TROMJESEČJU

SUŠA SMANJILA UČINAK HIDROELEKTRANA

Darko Krivokapić

Mitar Vučković

CRNOGORSKE HIDROELEKTRANE PROIZVELE SU, TOKOM PRVOG KVARTALA OVE GODINE, 237 GWh ELEKTRIČNE ENERGIJE MANJE NEGO U ISTOM PERIODU LANI, DOK JE PROIZVODNJA TE „PLJEVLJA“ BILA NA NIVOU PROJEKTOVANIH VRIJEDNOSTI.

Ekstremna suša, nesvojstvena zimskim mjesecima, znatno je smanjila proizvodni učinak crnogorskih elektrana tokom prvog kvartala ove godine. To se posebno odnosi na hidroenergetske objekte čija je proizvodnja 237 gigavat-sati (GWh) manja u odnosu na isti period lani, kada je proizvedeno 558 GWh električne energije.

Nedostajuće količine energije za pokrivanje narasle potrošnje, naročito u januaru, uglavnom su obezbijedene iz uvoza, dok je prevazilaženju teške situacije umnogome doprinio i siguran rad TE „Pljevlja“, koja je sa proizvedenih 387 GWh električne energije bila na nivou planiranih količina za taj period godine.

Inače, od ukupno proizvedenih 708 GWh električne energije, HE „Perućica“ sistemu je u prvom tromjesečju isporučila 204 GWh, 123 gigavat-sati manje od plana, dok je HE „Piva“ proizvela 117 GWh ili 127 gigavat-sati ispod Bilansom predviđenih količina.

Izvršni rukovodilac Direkcije za upravljanje energijom, Darko Krivokapić, razloge manje proizvodnje hidroelektrana, vidi u neočekivano lošim hidrološkim prilikama za prva tri mjeseca, koji su bili znatno ispod višegodišnjeg prosjeka – naročito januar i mart.

- Na slivnom području rijeke Zete za posmatrani period ukupno je palo 385 lit/m² vodenog taloga, što je svega 65 odsto od višegodišnjeg prosjeka. Manjak padavina znatno je smanjio dotoke na rijekama: Zeti i Pivi, tako da je prosječni dotok na rijeci Zeti za prava tri mjeseca ove godine, bio 32 odsto manji od prosjeka (u januaru je bio 0 megavata), a na rijeci Pivi manji 35 odsto, podsjeća Krivokapić.

Tabela 1: Pregled količina padavina – teritorija Opštine Nikšić

Suša i pojačana potrošnja energije usljed izrazito niskih temperatura, naročito tokom januara, bile su karakteristične za cijeli region, pa je nabavka nedostajućih količina realizovana u uslovima pojačanje potražnje i rasta cijene električne energije koja je u januaru dostizala i nevjerovatnih 150 €/MWh za band energiju. Manji kišni period malo je relaksirao elektro-energetsku situaciju u februaru i martu, kada se tržište stabilizovalo, a cijene energije došle na nivo očekivanih, ističe Krivokapić.

€/MWh		januar	februar	mart
HUPX - band	2016.	43,10	26,42	25,82
	2017.	81,52	55,59	37,90
UVOZ EPCG	2017.	73,83	58,38	32,27

Tabela 2: Cijene band energije na mađarskoj HUPX berzi, kao i prosjek ostvarenog uvoza EPCG za prvi kvartal 2017.

Krivokapić procjenjuje, da zbog nepovoljnih hidroloških prilika koje su nastavljene i tokom prve polovine aprila, kao i nedostatka snježnog pokrivača u planinama, kako kod nas, tako i u regionu ne mogu se očekivati pojave viškova električne energije, naročito ako se uzme u obzir činjenica da nam predstoji period remonta u termo i nuklearnim elektranama – procjenjuje se da će tokom mjeseca maja oko 3500 MW proizvodnih kapaciteta iz regiona biti u remontu.

Sve su ovo razlozi, zbog kojih smo u Direkciji za upravljanje energijom donijeli odluku, da trgovinu električne energije prilagodimo nastojanju da akumulacije naših elektrana do početka juna približimo Bilannom planu, što znači da će se akumulacije trošiti samo u slučaju prodaje električne energije po izuzetno visokim cijenama, kazao je Krivokapić uz zaključak da će elektro-energetska situacija u Crnoj Gori za 2017. umnogome zavisi od hidroloških prilika u maju i tokom posljednjeg kvartala.

Akumulacija Krupac april 2017.

IMENOVANJA

REDOVNA, TREĆA SJEDNICA ODBORA DIREKTORA EPCG

NOVA KADROVSKA RJEŠENJA

Odbor direktora Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić, na redovnoj sjednici, a na prijedlog Izvršnog direktora, donio je odluku o novim kadrovskim rješenjima u kompaniji u cilju daljeg razvoja preduzeća i stalnog unapređenja u sferi menadžmenta.

Shodno članu 52 stav 2 Statuta kompanije, a uzimajući u obzir strateške obaveze i koncept intenzivnijeg razvoja kompanije imenovani su novi rukovodioci u FC Snabdijevanje, Direkciji za upravljanje energijom i hidroelektranama: „Perućica“ i „Piva“. Za novog izvršnog rukovodioca FC Snabdijevanje imenovan je Nikola Bezmarević, dosadašnji rukovodilac Regionalnog centra Nikšić u toj funkcionalnoj cjelini. Novi izvršni rukovodilac Direkcije za upravljanje energijom je Darko Krivokapić, mladi stručnjak sa zavidnim referencama sticanim na odgovornim poslovima u našoj kompaniji, dok je za pomoćnika izvršnog direktora u toj Direkciji imenovan Roberto Pozzi, sa bogatim međunarodnim iskustvom iz ove oblasti. Novi direktor HE „Perućica“ je Dragan Čizmović, sa dugogodišnjim iskustvom u EPCG, koji je i do sada obavljao niz odgovornih i rukovodnih funkcija u Kompaniji, a direktor HE „Piva“, Dragomir Blagojević, dosadašnji šef Službe za mašinsko održavanje u HE „Perućica“.

NIKOLA BEZMAREVIĆ,
IZVRŠNI RUKOVODILAC FC SNABDIJEVANJE

Nikola Bezmarević, rođen je u Nikšiću 1974. godine. Diplomirao je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore u Podgorici.

Na početku radnog angažmana bio je agent prodaje u trgovinskoj kompaniji „Plus commerce“ iz Nikšića. U Elektroprivredi Crne Gore je od 2005.godine, gdje je nakon uspješno završenog pripravničkog staža radio kao referent u Službi za fakturisanje, reklamacije i isključenja u FC Snabdijevanje. Šef OJ Snabdijevanje u Nikšiću, bio je od 2008. do 2013.godine, poslije čega je imenovan za rukovodioca Regionalnog centra Nikšić u toj funkcionalnoj cjelini.

Odlikuju ga odgovornost, posvećenost i kreativnost u poslu, kao i izuzetne organizatorske i upravljačke sposobnosti.

Darko Krivokapić, rođen je 1978.godine u Nikšiću. Diplomirao je na Odsjeku za energetiku Elektrotehničkog fakulteta u Podgorici.

U Elektroprivredi Crne Gore je od 2007.godine, kada je odradio pripravnički staž. Nakon toga, naredne dvije godine radio je kao referent za tarifnu politiku u FC Snabdijevanje, da bi 2009.godine prešao u FC Proizvodnja kao referent za vozni red, prenosne puteve i kratkoročnu trgovinu. Odmah poslije formiranja Direkcije za upravljanje energijom prelazi u tu Operativnu cjelinu, gdje je u početku bio angažovan kao inženjer, a zatim i odgovorni inženjer za trgovinu i optimizaciju te koordinator za upravljanje energijom i rukovodilac Sektora za portfolio menadžment.

Učesnik je brojnih stručnih, regionalnih i međunarodnih savjetovanja, okruglih stolova i javnih rasprava na temu tržišta i trgovine električnom energijom, a član je studijskog komiteta za tržišta električne energije Crnogorskog komi-

DARKO KRIVOKAPIĆ,
IZVRŠNI RUKOVODILAC DIREKCIJE ZA
UPRAVLJANJE ENERGIJOM

teta Međunarodnog vijeća za velike električne mreže /KO CIGRE/.

Aktivan je u Odredu izviđača „Jagoš Kontić“- Nikšić i na istaknutim je pozicijama u Savezu izviđača Crne Gore. Član je tima za djelovanje u nesrećama Crvenog krsta Crne Gore i dobrovoljni davalac krvi.

DRAGAN ČIZMOVIĆ,
DIREKTOR HE „PERUĆICA“

Dragan Čizmović, rođen je 1954.godine u Nikšiću. Diplomirao je na Elektrotehničkom fakultetu u Podgorici - smjer energetika.

U Elektroprivredu Crne Gore, u HE „Perućica“, zaposlio se 1982.godine. Tokom prvih deset godina prošao je sva radna mjesta počev od inženjera-referenta do šefa Službe za elektro održavanje. Nakon toga, 1992.godine, postao je glavni inženjer za elektro opremu u Službi rekonstrukcije i modernizacije HE „Perućica“, a 2001. godine imenovan

je za direktora Sektora za korporativno planiranje u Direkciji Društva imenovan. Od 2006. bio je direktor HE „Piva“. Poslije pet uspješnih godina provedenih na čelu HE „Piva“, 2011. godine imenovan je za rukovodioca Sektora za kontrolu projekata, planiranje i izvještavanje u FC Poizvodnja. Njegovim dolaskom na čelo tog Sektora uvedena je kontrola kapitalnih projekata kompanije, saglasno evropskim standardima, poboljšana komunikacija i saradnja sa ostalim djelovima EPCG, kao i državnim institucijama. Od svih rezultata koje je u kontinuitetu postizao, sa zadovoljstvom ističe rad i saradnju sa mladim inženjerima koji su stručno i profesionalno stasavali u djelovima kompanije kojima je rukovodio, a koji su prepoznati kao izuzetno kvalitetan kadar i vrednovani shodno tome.

DRAGOMIR BLAGOJEVIĆ,
DIREKTOR HE „PIVA“

Dragomir Blagojević, rođen je 1975.godine u Nikšiću. Diplomirani je mašinski inženjer.

Njegov dosadašnji radni angažman vezan je za HE „Perućica“, gdje je od 2006. godine prošao put od vodećeg inženjera za proizvodne agregate, preko glavnog inženjera za turbinsku regulaciju, automatiku i upravljanje do šefa Službe za mašinske radove. U našoj najstarijoj velikoj hidroelektrani bio je angažovan na više vrijednih projekata počev od rekonstrukcije turbinske regulacije agregata br.7, montaže opreme u sklopu rekonstrukcije i modernizacije agregata I-IV. Radio je i na projektu izrade i ugradnje Pelton radnih kola sa povećanim stepenom iskorišćenja, kao i na projektu izrade i montaže igličastog zatvarača na zatvaračnici „Krupac“. Koordinirao je više remonata mašinske opreme u HE „Perućica“. Odlikuju ga stručnost, komunikatorske sposobnosti i kreativnost u radu.

INTERVJU

MR OLGA RADOVIĆ, IZVRŠNI RUKOVODILAC DIREKCIJE
ZA OPŠTE POSLOVEUSPJEŠNO
ZAPOČELI NOVE
PROJEKTE

Mr Olga Radović

Danica Janković

O VAŽNOSTI DONOŠENJA AKATA ZA PROCJENU RIZIKA, ZAŠTITI I ZDRAVLJU NA RADU, TE PLANU OBEZBJEĐENJA OBJEKATA, KAO I EFIKASNOSTI CENTRALIZACIJE VOZNOG PARKA I DRUGIM NOVITETIMA U OKVIRU DIREKCIJE ZA OPŠTE POSLOVE, RAZGOVARALI SMO SA ČELNICOM TE DIREKCIJE, OLGOM RADOVIĆ.

Prije više od godinu donesen je Akt o procjeni rizika za TE „Pljevlja“ i HE „Perućica“. Kako sada sa određene distance vidite ta strateška dokumenta i njihovu primjenu?

Rad na ovom projektu predstavljao je izuzetno zahtjevan zadatak koji je okupio zaposlene iz svih elektrana koji su predano radili na njemu. Zapažena je velika posvećenost projektnog menadžmenta i njegovog tima stručnih lica koji su imali konstantni fokus na realizaciju ovog, veoma važnog zadatka. Na izradi Akata su angažovani i eksterni saradnici iz Crne Gore i Italije. Zajedničkim trudom smo pokazali kako treba predano raditi. Takođe, svjesni smo da su u ostalim kompanijama to dokumenta koja imaju po 15-20 stranica, a samo APR za TE „Pljevlja“ ima devet registratora što govori o složenosti, nivou detalja i vremenu provedenom na njegovoj izradi. Tako da sam izuzetno zadovoljna dinamikom izrade i kvalitetom Akata, kako onih koji su već u primjeni, tako i onih koji će uskoro biti završeni. Inače, trenutno intezivno radimo Akt o procjeni rizika za HE „Piva“, a do kraja godine ovaj strateški dokument u oblasti zaštite na radu dobiće i FC Snabdijevanje, kao i sve operativne cjeline.

Kakve su reakcije zaposlenih ?

Odgovor na ovo pitanje bih započela uvodnom rečenicom jednog iskusnog lidera koji je kazao da su „zdravlje i bezbjednost zaposlenih po značaju ispred profita jedne kompanije“. Projektni menadžment je upravo imao taj pristup od samog starta projekta. Zaista se ozbiljno i krajnje sistematično radilo sa ciljem da se dobije dokument koji obuhvata detaljnu analizu svakog radnog mjesta, procjenu rizika i set mjera koje će se sprovesti kako bi se zaposleni osjećao bezbjedno na svom radnom

mjestu. Stručna lica za ZZNR u dijelu Društva na koji se APR odnosi će omogućiti pristup takvom dokumentu i od njega/nje dobiti sve informacije vezi sa njim.

Prethodne godine uveli ste 63 bezbjednosne mjere u TE „Pljevlja“, a za ovu godinu planirate da na uvođenje novih potrošite još 223 hiljade eura. Kojim mjerama je dat prioritet?

Kao što znate, postoje nefinansijske mjere, koje su jednako bitne kao i finansijske. Jedna od takvih je Etički kodeks koji bi trebalo da se usvoji u junu ove godine. Kada je riječ o finansijskim mjerama, ističu se manje i više složene. Značaj mjera se teško može gradirati, posebno znajući da svaka na svoj način utiče na povećanje bezbjednosti radnog okruženja za svako radno mjesto ponaosob. Ipak, sa aspekta nivoa prepoznatih i procijenjenih nivoa rizika tokom izrade APR, a cijeneći činjenicu da sve mjere nije moguće implementirati odjednom, utvrđeni su relevantni rokovi i na taj na

in definisani prioriteti za sve mjere. U postupku definisanja svake od mjera ponaosob vrlo značajnu ulogu imao je upravljački i inženjerski sastav svake od elektrana. Oni su u punom kapacitetu pomogli projektnom timu u pogledu ocjene svrsishodnosti i valjanosti primjene ovih mjera, dali projekciju finansijske vrijednosti za njihovu implementaciju i u konačnom, oni imaju odgovornost da te mjere i učine potpuno operativnim. U tom smislu je njihova uloga u ovom dijelu izrade APR od neprocjenjivog značaja.

Kako ste zadovoljni primjenom Plana obezbjeđenja objekata koji je na snazi od 2015. godine?

Rad na ovom projektu bio je veoma zahtjevan sa aspekta, kako analize samih objekata Kompanije, tako i sa aspekta definisanja onih mjesta koje je potrebno, prema Zakonu o obezbjeđenju imovine i lica, štiti. Planove je radila eksterna kompanija, a kompletan posao je završen početkom prošle godine. Ministarstvo unutrašnjih poslova je bez ikakvih primjedbi usvojilo Planove što je za nas veliki kompliment, jer je veliki tim zaposlenih vrijedno radio na njihovoj izradi. U februaru prošle godine na Odboru direktora usvojena je i Strategija implementacije tih Planova sa predviđenim izvorom finansijskih sredstava i dinamičkim planom implementacije u trajanju od tri godine. Sada smo u drugoj godini implementacije i možemo reći, što se tiče fizičke zaštite, da su sva mjesta koja je potrebno fizički štiti, već u skladu sa Planom. Kad je u pitanju aspekt tehničke zaštite, HE „Piva“ je u potpunosti zadovoljila zahtjeve predviđene Planom, dok smo u „HE Perućica“ u fazi pokretanja postupka javne nabavke. Zbog ograničenja u budžetu za 2017. godinu, implementacija Plana tehničke zaštite za TE „Pljevlja“ pomjerena je za narednu godinu.

Aktuelnim Pravilnikom o organizaciji EPCG, vozni park je centralizovan, koliko će ta činjenica smanjiti troškove i uticati na efikasnost poslovanja?

Od 1. januara ove godine u okviru Direkcije za opšte poslove organizovan je Sektor za saobraćaj, transport i mehanizaciju. Do sada je Direkcija za opšte poslove imala samo odgovornost za vozila Direkcije i Snabdijevanja, a novom organizacijom je preuzela kompletan vozni park i zaposlene koji su radili na tim poslovima u elektranama. Taj korak je bio neminovan, jer se na bolji način planiraju kako resursi, tako i sredstva koja se opredjeljuju za sve projekte koji se tiču voznog parka. Riječ je o velikim projektima koji su sa finansijskog aspekta jako zahtjevni, kao što je održavanje vozila, gume, registracija i gorivo. U tom dijelu benefit od centralizacije jeste planiranje tih sredstava sa jedne adrese zbog čega se više računa vodi i o njihovom raspolaganju, kao i o uštedama. U periodu prije centralizacije, od 2015. do 2016. napravili smo značajne uštede u iznosu od 27 odsto što je konstatovano kroz izvještaj Internog revizora. U dijelu centralizacije smo implementirali i moderni sistem točenja goriva primjenom ECO Business kartice. Uvjerili smo se da je to jednostavniji i isplativiji način gdje smo dobili rabate na određene količine. To smo postigli potpisavši ugovor sa kompanijom „Jugopetrol“ koja nas već godinu dana snabdijeva gorivom, što ranije nije bio slučaj. O tome koliko smo uštedjeli, ogleda se i u činjenici da ćemo Ugovor o snabdijevanju gorivom od prošle godine, finansijski realizovati tek krajem ove. Ovo je samo još jedna potvrda ispravnosti odluke menadžmenta da centralizuje vozni park i na taj način omogućiti da se, pored već vidljivih ekonomskih parametara, zaposleni u elektranama fokusiraju ka njihovoj osnovnoj, tj. strateškoj djelatnosti.

Prošle godine ste obnovili i vozni park, pa koje prednosti je to donijelo EPCG?

Obnavljanje voznog parka započeli smo u 2015. godini, a nakon detaljne analize postojećeg stanja mehanizacije, Cost-benefit analiza i analiza povrata na investicije obuhvaćene su sve pred-

nosti i nedostaci kupovine novih vozila, u odnosu na postojeća, sa aspekta bezbjednosne, ekološke i ekonomske opravdanosti. U 2016. godini na javnom tenderu kupljeno je 26 vozila, ukupne vrijednosti od 338.357,00 eura, dok je ušteda na tenderu iznosila 82.143 eura. Vozni park se obnavlja paralelno sa prodajom postojećih vozila. Do sada smo imali više javnih poziva putem kojih smo prodali deset vozila, a u toku je i novi poziv kojim planiramo prodaju još 16. Radi se o starijim, prilično amortizovanim vozilima, velikim potrošačima goriva. Takođe, opravdanost ove aktivnosti potvrđuje i činjenica da smo, izborom dizel agregata već evidentirali uštede na potrošnji goriva, pa su tako normativi potrošnje kod pojedinih starih vozila sa 10, smanjeni na sedam litara koliko u prosjeku troše nova vozila. Uz to dizel je i do 20 odsto jeftiniji od benzina. Značajnije benefite očekujemo u narednom periodu, s obzirom da do kraja godine planiramo nabavku autobusa i kombija za potrebe prevoza zaposlenih u HE „Piva“ i Direkciji.

Izgradnja privremenih skladišta za otpad, takode je na listi prioritetnih planova?

Izgradnja privremenih skladišta za otpad je zakonska obaveza. Njihovu izgradnju smo isplanirali u saradnji sa elektranama tako što smo predvidjeli određene lokacije za te objekte. Za to je potrebno izraditi glavni projekat, kao i obezbijediti građevinsku dozvolu kojoj prethode urbanističko-tehnički uslovi, a to sve predstavlja podužu administraciju. Za sve elektrane predati su zahtjevi za dobijanje građevinske dozvole, nakon kojih će elektrane pristupiti izgradnji skladišta. Zahvaljujući Proceduri upravljanja otpadom, redovno popisujemo otpadna sredstva sa svih elektrana i odlukom Izvršnog direktora radimo predaju tog otpada putem javnih oglasa.

U najavi je i Plan zaštite i spasavanja, kada će on biti završen i šta će sve obuhvatiti?

Izrada Planova zaštite i spasavanja je zakonska obaveza koju EPCG planira da realizuje u toku ove godine. Vjerujem da ćemo od juna odabrati kompaniju koja će raditi na implementaciji tih planova. Cijeli proces predstavlja složen postupak, kao i rad na Aktu o procjeni rizika. Nastavićemo dobru saradnju sa svim djelovima Kompanije, tako da će lica iz elektrana, koja se bave zaštitom i spasavanjem, biti glavna podrška na izradi Plana.

Planirate i neke inovacije na planu arhiviranja dokumentacije u EPCG. Koliko će to unaprijediti poslovanje EPCG?

Prije dvije godine urađena je studija koja nam je omogućila analizu postojećeg stanja i načina upravljanja dokumentacijom u EPCG. Zaključak te analize u kojoj su učestvovali zaposleni iz svih djelova Društva i koji je prezentovan menadžmentu kompanije je, da se značajna sredstva opredjeljuju za kancelarijski materijal, a da je prostor koji postojeća dokumentacija zauzima prevelik i neadekvatan. Multiplicirani broj kopija jednog dokumenta postoji, skoro pa u svim kancelarijama. Prema nalazima studije, u EPCG ima oko 1000 kvadrata dokumentacije čiji je dio, prema registratorskoj građi, nepotreban i može se baciti. Mali dio dokumentacije postoji u elektronskoj formi, pa se nameće potreba da riješimo problem. Na sastanku menadžmenta smo se usaglasili da se dokumentacija iz prethodnog perio-

da mora srediti, a da se sa tekućom dokumentacijom upravlja elektronskim putem uvođenjem DMS (Document Management System) sistema što je planirana aktivnost za ovu godinu i u nadležnosti je Direkcije za ICT. Dokumentacija koja se prema registratorskoj građi treba čuvati, mora se paziti na propisan način, daleko od vlage, eventualnih poplava i požara. Zbog nedostatka adekvatnog prostora i resursa koji bi se bavili ovim poslom, planiramo saradnju sa eksternom kompanijom koja bi skenirala svu važnu dokumentaciju što bi zaposlenima, jednim klikom, omogućilo pristup dokumentu. Planiramo da uključimo sve organizacione cjeline i što je najvažnije procjenjujemo da će i ova aktivnost donijeti uštede od oko 15 000 eura godišnje i to samo na potrošnji tonera i kancelarijskog papira.

NOVO LICE ANEKSA

U toku je adaptacija aneksa upravne zgrade u Nikšiću. Radovi su počeli 24. marta. Koje će mogućnosti ponuditi novi prostor?

Naš cilj je da EPCG pružimo prostor koji će imati multimedijalnu salu sa savremenom opremom te tako omogućiti održavanje kako video konferencije tako i multifunkcionalnost. Kada to kažem mislim na sastanke Odbora direktora, menadžera EPCG, sastanke sa spoljnim saradnicima, a kapaciteti novog prostora će biti dovoljni i za sastanke Skupštine akcionara koji se trenutno obavljaju u prostoru koji ne pripada EPCG, te smatramo da takva sala može biti namijenjena i za tu svrhu, pa samim tim dati dodatni imidž našoj kompaniji i Nikšiću. Sala će biti obogaćena i sa prostorijom za simultano prevođenje. Pored toga, aneks će u svom sastavu imati nekoliko kancelarija, kao i „lounge prostor“ gdje će zaposleni i posjetioči, koji su pozvani na sastanke, moći da popiju kafu. Adaptaciju aneksa prostora smo, kao idejni projekat započeli 2015. godine i vjerujemo da je njegova adaptacija izuzetno važna jer će u novom ruhu moći da ugosti značajne subjekte.

Kolika je novčana vrijednost radova i kada se očekuje njihov završetak?

Kada je riječ o vrijednosti radova, ona iznosi 157 hiljada eura, a rok za implementaciju je 60 dana. Imajući u vidu da smo kroz tendersku proceduru dobili izuzetno dobrog izvođača vjerujemo da će se rokovi ispoštovati i da ćemo do ljeta imati salu koja će kompaniji, kao što je EPCG, dati dodatni imidž koji je imala kada su se u njoj, prema kazivanju starijih kolega, održavali šahovski mečevi svjetski poznatih imena među kojima je i ruski šampion, Mihail Talj.

Do kraja ove godine u sklopu aneksa planirana je i izgradnja kantine za zaposlene, zar ne?

Imajući u vidu da u ovoj zgradi boravi veliki broj ljudi odlučili smo da obnovimo staru ideju i otvorimo kantine. Primarni cilj implementacije kantine je fokus na potrebe zaposlenih kako bi se obezbijedila što prijatnija radna atmosfera u kojoj će se razvijati korporativna kultura zasnovana na dobroj komunikaciji zaposlenih. S obzirom na to da se radi o poslovnom prostoru, funkcionalnost je veoma važna. Kantina će, prema glavnom projektu biti upečatljivog dizajna, a omogućiće ambijent koji će, pored osvježnja, ponuditi mogućnost organizovanja neformalnih sastanaka sa kolegama i tako stimulisati bolju interkompanijsku saradnju. Cijene će biti pristupačne, a meny sveden. EPCG ne bi učestvovala u dijelu pripreme hrane pa bi, za tu vrstu djelatnosti angažovala eksternu kompaniju. Da li ćemo uspjeti da kantine završimo uporedo sa aneksom zavisi od postupka javnih nabavki. Svako, idealno bi bilo u potpunosti ribrendovati tu cjelinu i svečano je zajednički otvoriti. Sredstva za kantine su već opredijeljena budžetom, a imamo i glavni projekat.

AKTUELNOSTI

FC SNABDIJEVANJE - REGIONALNI CENTAR BAR

RASTE BROJ REDOVNIH PLATIŠA

Danica Janković

U REGIONALNOM CENTRU BAR (RC BAR) VJERUJU DA ĆE U 2017. PONO- VITI REKORDNI STEPEN NAPLATE IZ PRETHODNE GODINE I POVEĆATI BROJ REDOVNIH PLATIŠA NA OKO 55 ODS- TO UKUPNOG BROJA KUPACA.

Nakon uspješne 2015.godine kada je naplaćeno dva odsto više u odnosu na fakturisanu energiju, a ukupna potraživanja smanjena milion ipo eura, dug domaćinstava na crnogorskom primorju, na kraju prošle godine, manji je za još oko dva miliona, a stepen naplate dostigao je 102,55 posto.

Rukovodilac RC Bar, Nikola Smolović, navodi da dugovanja za utrošenu električnu energiju na crnogorskom primorju bilježe diskretan, ali kontinuiran pad, te da je dug domaćinstava, zaključno sa posljednjim računom, smanjen na ispod 200 eura, dok komercijalni kupci ne duguju više od četiri fakture.

-Od ukupno 140 000 kupaca električne energije, od kojih je 12 000 u kategoriji „ostala potrošnja“, 52,34 odsto uredno plaća račun. Ostatak kupaca većim dijelom čine nerezidenti koji na primorju borave

samo u periodu turističke sezone, pa se u ljetnjim mjesecima znatno poveća i broj kupaca bez prethodnog duga - istakao je Smolović.

Na prvom mjestu po redovnosti naplate, ne samo na nivou ovog, nego i svih ostalih regionalnih centara je Tivat. Slijede opštine Bar i Herceg-Novi, a ističe se i Budva koja, privlačeći investitore, stvara uslove za znatan porast broja novih kupaca i količina isporučene električne energije.

Podatak da je broj redovnih platiša sa 42,5 hiljada 2012. godine povećan na sadašnjih oko 65 hiljada, najbolje svjedoči o efektima kampanja i akcija koje posljednjih godina u kontinuitetu sprovodi Funkcionalna cjelina Snabdijevanje (FC Snabdijevanje), ali i o odgovornosti, naporom radu i rezultatima zaposlenih u organizacionim jedinicama te FC koje posluju u okviru Regionalnog centra Bar.

Smolović objašnjava da je riječ o kampanji „Zlatni tim“ kao i o nagradnoj igri „Neka vas vozi dobra energija“.

-Potrošačima je omogućeno da zaostala dugovanja izmire po povoljnim uslovima u više mjesečnih rata,

a onima koji nemaju dug redovno se obračunavaju popusti, podsjetio je Smolović.

U namjeri da kupcima obezbijedi brzu i objektivnu informaciju u vezi sa potrošnjom, obračunom i naplatom električne energije, EPCG je unaprijedila i sistem komunikacije sa njima, što se, u znatnoj mjeri, odrazilo i na poslovne rezultate.

-RC Bar mjesečno dostavlja oko 12 300 računa elektronskim putem, što je trenutno na nivou 8, 73 odsto ukupnog broja kupaca- rekao je Smolović.

Poboljšanju procenta naplate doprinijelo je i uvođenje savremenih AMM brojila u 72 odsto domaćinstava i privrednih objekata na primorju.

-Napлата isporučene električne energije, povećanje broja redovnih platiša, smanjenje reklamacija, unapređenje efikasnosti poslovanja, pouzdanost i sigurnost snabdijevanja naš su prioritet i u 2017. godini. Cilj nam je da naši kupci budu zadovoljni, a to ćemo postići samo ako redovno unaprijeđujemo proces rada, kvalitet poslovnih aktivnosti i sistem komunikacije sa potrošačima – zaključio je Smolović.

Nikola Smolović

IZMEĐU DVA BROJA

USVOJENI NOVI KRITERIJUMI ZA DODJELU NOVČANE POMOĆI

Izvršni direktor EPCG, Tonino Maglio, i predsjednik Sindikalne organizacije zaposlenih, Zoran Ostojić, potpisali su nove Kriterijume za dodjelu novčane pomoći zaposlenima koji je izradila zajednička Radna grupa sastavljena od predstavnika Direkcije za ljudske resurse i reprezentativnog Sindikata. Formirana je i Komisija koja će obrađivati zahtjeve zaposlenih u skladu sa novousvojenim Kriterijumima.

Tekst novog rješenja je pojednostavljen, a najveća novina odnosi se na povećanje izdvajanja za zaposlene oboljele od najtežih, malignih bolesti, na deset obračunskih vrijednosti koeficijenta, dok pravo na banjsko liječenje i rehabilitaciju može da ostvari samo zaposleni koji je doživio povredu na radu.

U skladu sa novousvojenim Kriterijumima i aktuelnim Kolektivnim ugovorom, u narednih nekoliko dana, trebalo bi da budu riješeni zahtjevi zaposlenih predati od početka ove godine. Integralni tekst Kriterijuma za dodjelu novčane pomoći dostupan je na internom web portalu kompanije.

Studenti iz Belgije u HE „Piva“

STUDIJSKE POSJETE NAŠIM HIDROELEKTRANAMA

Belgijski studenti tehničkih nauka, 70 njih, posjetili su sredinom prošlog mjeseca, u okviru stručne ekskurzije, HE „Piva“.

Rukovodilac Sektora za eksploataciju, Željko Avramović i referent za ZNR i PPZ, Dragan Mitrović, goste su najprije upoznali sa istorijskom pozadinom elektrane i funkcionisanjem postrojenja.

-Cilj nam je da približimo elektranu, kao što je HE „Piva“, ljudima koji se obrazuju u oblastima tehničkih nauka i koristimo svaku priliku za to. Drago nam je da smo danas bili u prilici da ih ugostimo i objasnimo način rada i funkcionisanja objekata- kazao je Avramović.

Goste iz Belgije najviše je oduševila 220 metara visoka brana, jedna od najviših u Evropi, dok su rasklopno odeljenje i komanda soba probudili interesovanje za pitanja na koja su Avramović i Mitrović rado odgovarali.

Posjetioci su obilazak HE „Piva“ završili oduševljenim pogledima na ljepotu Pivskog jezera.

Našu najstariju hidroelektranu, HE „Perućica“, krajem prošlog mjeseca su obišli đaci osmog razreda O.Š. „Maksim Gorki“. Učenike su dočekali izvršni rukovodilac hidroelektrane, Veselin Pješčić i vođa smjene, Rajko Đurović koji su mladim gostima kroz primjere i na slikovit način objasnili postupak proizvodnje električne energije, proces rada razvojnog postrojenja, dalekovoda i generatora.

Učenici su sa pažnjom slušali o istorijatu, kao i o prednostima rada HE „Perućica“, a obilazak su završili fotografijama prirodnog krajolika.

Kako ističu u hidroelektranama, rado pristaju na posjete mladih ljudi pa je EPCG izuzetno ponosna na takve trenutke.

Sa posjete osnovaca HE „Perućica“

POTROŠNJA MANJA ZA 12 ODSO

Crnogorska domaćinstva su u aprilu 2017. godine potrošila 91.744.517 kWh (kilovatčaso-va) električne energije, što je 11,87 odsto manje u odnosu na ostvarenu potrošnju iz prethodnog mjeseca, odnosno 5,37 odsto više u odnosu na potrošnju ostvarenu tokom aprila 2016. godine.

Prosječan aprilski račun za električnu energiju za domaćinstva na nivou Crne Gore (ukoliko se izuzmu neočitanja mjerna mjesta u objektima koji nisu stalno nastanjeni) iznosi 29,78 €.

Domaćinstva na Žabljaku bilježe najnižu prosječnu potrošnju od 17,72 €, dok je najveća potrošnja prethodnog mjeseca očitana u Kotoru gdje su domaćinstva u prosjeku potrošila električne energije u vrijednosti od 35,05 €. Račun vrijedan preko 150 € dobiće 0,63% potrošača, dok je potrošnja od 100 do 150 € očitana kod 1,43 % kupaca. Aprilske račune umanjene za iznos popusta za redovne platiše dobiće 49,13 odsto domaćinstava u Crnoj Gori, odnosno 165.120 kupaca.

STUDENTI U POSJETI TS „PODGORICA 4“

Studenti treće godine Elektrotehničkog fakulteta Univerziteta Crne Gore obišli su 15. maja trafostanicu “Podgorica” 4 i kroz praksu učili o materiji koja se izučava u okviru predmeta “Visokonaponska razvodna postrojenja”.

Studenti su bili u prilici da se na licu mjesta upoznaju sa elementima i tehnologijama ovog objekta naponskog nivoa 110/10kV, i to od iskusnih inženjera iz Službe za upravljanje i profesora Vladana Radulovića. Ova posjeta za njih je, kako su nam rekli, bila vrlo korisna i edukativna, a informacije koje su saznali dragocjene. Mogućnost da uče kroz praksu veoma im je važna, jer nije isto kada se neko postrojenje vidi na terenu i kada je ono samo crtež na papiru.

Posjete studenata Elektrotehničkog fakulteta CEDIS-ovim objektima redovna su godišnja praksa i korisna podrška nastavi na smjeru Energetika, kao i obrazovnom sistemu Crne Gore uopšte.

EPCG OSVAJAČ BIZNIS KOŠARKAŠKE LIGE CRNE GORE

Ekipa Elektroprivrede Crne Gore novi je šampion košarkaške Biznis lige, nakon što je u obje finalne utakmice bila bolja od prošlogodišnjeg prvaka - Jugopetrola.

U drugom meču trke za šampiona gledali smo uzbudljivu borbu, a pobjednik je riješen tek nakon produžetka. U redovima EPCG istakli su se Grbović sa 15, Vukotić sa 11 i Fatić sa 10 poena, dok je u poraženom timu dvocifren bio samo Ivanović sa 12 poena.

Inače u ovogodišnjem takmičenju nadmetalo se 11 ekipa, a nakon ligaškog dijela po sistemu svako sa svakim osam najboljih ekipa je igralo Play off-a na dvije dobijene utakmice.

Šampionska ekipa je u ligaškom dijelu zabilježila maksimalnih 10 pobjeda, a naši momci slavili su i u svim utakmicama Play offa, sa 2:0 u seriji.

U četvrtfinalu su bili bolji od ekipe ID Construction, u polufinalu deklasirali Klinički centar CG, da bi u finalu slavili protiv prošlogodišnjeg šampiona - Jugopetrola.

FINALE:

Jugopetrol – EPCG 39:44 (8:10, 7:7, 7:8, 14:11, 3:8) - rezultat u seriji 0:2

Sudije: Savović, Radulović, Šanjević, (Podgorica).

Jugopetrol: Terzić, Kusovac 6, Perović 6, Ivanović 12, Zeković, Sekulić, Bešić, Kaščelan, Lazović, Lazarević 9, Krgović, Pejić 6.

EPCG: Banović, Vojičić 4, Grbović 15, Brkuljan, Đordan, Drašković, Burić, Prodanović 4, Vukotić 11, Vukčević, Fatić 10, Kadić.

Lovćen lojalnost program

Udružite osiguranja,
sakupljajte bodove
i ostvarite
do 50 % popusta

Lovćen lojalnost program jedinstvenim sistemom udruživanja osiguranja i zbrajanja bodova povezuje osiguranja, čime ostvarujete popuste na:

- osiguranja kuće/stana
- kasko osiguranja motornih vozila AK
- turistička osiguranja
- osiguranja odgovornosti...

**Više polisa osiguranja,
veća ušteda.**

- ✓ Nova osiguranja, dvostruki bodovi
- ✓ Već sa dva osiguranja ste u programu

www.lo.co.me

020 404 404

AKTUELNOSTI

PETO SAVJETOVANJE CG KO CIGRE

OBNOVLJIVI IZVORI U FOKUSU PAŽNJE

Danica Janković

NA ADRESU OVOGODIŠNJEG SAVJETOVANJA STIGLO JE 97 NAUČNIH RADOVA IZ CRNE GORE I REGIONA, KOJI SU PREDSTAVLJENI U OKVIRU 15 STUDIJSKIH KOMITETA. KAO I PRETHODNIH GODINA, NA MARGINAMA SKUPA UPRIKLICHENA JE IZLOŽBA ENERGETSKE OPREME, PROIZVODA, INSTRUMENTATA, USLUGA I SOFTVERA DOMAĆIH I STRANIH PROIZVOĐAČA. GENERALNI POKROVITELJ SAVJETOVANJA BILO JE MINISTARSTVO EKONOMIJE U VLADI CRNE GORE, A MEĐU POKROVITELJIMA JE I EPCG.

Crnogorski komitet Međunarodnog vijeća za velike električne mreže, CG KO CIGRE, u hotelu „Mediterran“, u Bečićima organizovao je, od 09.05-12.05.2017.godine, peto po redu, Savjetovanje na kojem su predstavljeni radovi referentnih autora iz oblasti energetike.

Savjetovanje je zvanično otvorila ministarka ekonomije, Dragica Sekulić, koja je izrazila izuzetno zadovoljstvo i čast što je njen re-

sor generalni pokrovitelj događaja. Sekulić je u obraćanju istakla da je Crna Gora prepoznala značaj energetike za ekonomski i ukupni razvoj države, a da kao članica Energetske zajednice te potpisnica Energetske povelje i kandidat za članstvo u Evropskoj Uniji, primjenjuje savremene evropske standarde i propise iz područja te oblasti.

- Crna Gora veliko energetske gradilište, a naša namjera je da postane energetske čvorište cijelog regiona - naglasila je Sekulić.

Ministarka je ukazala i na značaj CG KO CIGRE koji je, u prethodnom devetogodišnjem periodu postigao zapažene rezultate okupivši znatan broj naučnih i stručnih radnika koji su nastojali da doprinesu rješavanju aktuelnih problema u vezi sa eksploatacijom, upravljanjem i razvojem elektroenergetskog sistema Crne Gore.

-Uspješnom djelovanju CG KO CIGRE će doprinijeti i članstvo u regionalnom komitetu CIGRE za jugoistočnu Evropu čiji je cilj jačanje saradnje između stručnjaka

iz država regiona i podsticanje aktivnosti u skladu sa novom energetsom politikom i velikim regionalnim energetske projekta- kazala je Sekulić.

U ime organizatora prisutne je pozdravio predsjednik CG KO CIGRE, prof. dr Milutin Ostojić. Ostojić je podsjetio da je ovogodišnje Savjetovanje posvećeno integraciji obnovljivih izvora energije u elektroenergetskom sistemu Crne Gore, sa posebnim naglaskom na energiju iz vjetra.

-Zajednički cilj nam je, a i veliki izazov, osmišljavanje vizije daljeg razvoja energetske sektora u Crnoj Gori, posebno proizvodnih kapaciteta. Težimo odabiru onih rješenja i opcija koje najviše odgovaraju našim uslovima, specifičnostima i raspoloživim potencijalima, vodeći računa o uticaju na životnu sredinu u skladu sa evropskim standardima - kazao je Ostojić.

Savjetovanje se održalo pod generalnim pokroviteljstvom Ministarstva ekonomije u Vladi Crne Gore, a pokrovitelji ovogodišnjeg skupa bili su: CGES, CEDIS, EPCG i SIEMENS-Podgorica.

Priznanje za životno djelo, Upravni odbor CG KO CIGRE, ovoga puta, dodijelio je istaknutom stručnjaku prof. dr Dragomiru Jelovcu, čiji je rad značajno doprinio razvoju crnogorske energetike.

U ZNAKU VJETROENERGIJE

Radni dio ovogodišnjeg Savjetovanja CG KO CIGRE, otvoren je okruglim stolom „Integracija obnovljivih izvora energije u elektroenergetskom sistemu Crne Gore“.

Uvodničar, Goran Drobnjaka, iz GE Energy Consulting-a, govorio je o mrežnoj interkonekciji vjetroelektrana ukazavši na korisne aspekte korišćenja energije iz vjetra.

Okrugli sto je ispraćen i temom o tehničkim uslovima priključenja vjetroelektrana (VE) prema Pravilima o radu prenosnog sistema Crne Gore i mrežnim pravilima ENTSO-E koja se primjenjuju na generatore. Zainteresovani su upoznati sa propisima i procedurama u funkcionisanju elektroenergetskih sistema, a potom i sa iskustvima na izradi studija priključenja u regionu. Uvodničar, Nebojša Jović, iz EKC-a, koji je izlagao na ovu temu, kazao je da obnovljive izvore energije (OIE) karakterišu mnoge prednosti, a jedna od bitnijih jeste da imaju više mogućnosti da izdrže kvarove, u odnosu na sinhronne generatore.

O aktuelnim trendovima u vjetroenergetici u svijetu, Hrvatskoj i Crnoj Gori, govorio je uvodničar, Ranko Goić, iz FRACTAL-a. Kako je istakao, izgradnjom VE, ulaže se u industriju i otvaranje novih radnih mjesta, kao i u bolji odnos prema životnoj sredini.

Stručnjaci iz Crne Gore su takođe imali riječ, pa je prisutnima temu o zakonodavnom i regulatornom okviru podsticanja električne energije iz OIE u Crnoj Gori, predstavio Vojislav Srdanović iz COTEE-a.

Program CIGRE pratili su teme i iz drugih oblasti elektro-energetike, pa su učesnici predstavljali radove o transformatorima, visokonaponskoj opremi, kablovima, nadzemnim vodovima, postrojenjima, obrtnim električnim mašinama, tržištu električne energije, performansama zaštite životne sredine i drugim bitnim djelovima funkcionisanja elektro-energetskog sistema.

CRNA GORA

Zelena svijetlo izmjenama Zakona o eksproprijaciji

Skupštinski Odbor za ekonomiju, finansije i budžet podržao je Predlog izmjena i dopuna zakona o eksproprijaciji, donijetih radi usklađivanja sa novim Zakonom o upravnom postupku.

Vršilac dužnosti generalnog direktora Direktorata za imovinsko i normativno pravne poslove u Ministarstvu finansija Milanka Otović kazala je da su prilikom izrade tih izmjena dopunjeni određeni članovi u cilju ubrzanja postupka eksproprijacije.

- Ne dira se u stečena prava građana u Crnoj Gori i nijesu potrebna dodatna sredstva za njegovo sprovođenje - navela je Otović.

Ona je rekla da je data mogućnost da javna preduzeća mogu

biti korisnici eksproprijacije u smislu Zakona o eksproprijaciji do njihove konačne reorganizacije. Precizirani su slučajevi u kojima se može obavljati eksproprijacija nepokretnosti i ko može biti korisnik.

Otović je navela da se ta definicija odnosi na privredna društva u većinskom vlasništvu države koja obavljaju djelatnosti od javnog interesa, kao što je Elektroprivreda.

Odbor je podržao i Predlog zakona o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu, kao i Predlog zakona o nedozvoljenom oglašavanju, koji je namijenjen zaštiti trgovaca, a indirektno i potrošača.

Generalni direktor za razvoj nacionalnog brenda i zaštitu potrošača u Ministarstvu ekonomije Jovo Rabrenović kazao je da predloženi zakonski akt uređuje oblast zaštite trgovaca i potrošača.

- Primarno je namijenjen zaštiti trgovaca, a indirektno i potrošača, jer kroz njegove odredbe samom zaštitom trgovaca može da štiti i potrošače s obzirom da se zabranjuje plasiranje oglasa i reklama koje su nedozvoljene - rekao je Rabrenović.

MINA-BIZNIS

U Možuru do sada uloženo 14,3 miliona

U izgradnju vjetroelektrane na brdu Možura, između Bara i Ulcinja, do sada je uloženo 14,3 miliona eura, saopštili su iz kompanije Enemalta plc sa Malte, koja je investitor tog energetskog objekta.

- Do sada je izrađen glavni projekat, obavljena geodetska mjerenja, raščišćen teren, izrađeno 14 kilometara pristupnih i servisnih puteva, obavljeno iskopavanje i izgradnja platformi za vjetrogeneratore i trafostanicu, a iskopana je i kompletna kablovska mreža - kazali su predstavnici te državne malteške kompanije.

Oni su dodali i da su uvezena i uskladištena 23 prstena na kojima će se instalirati vjetrogeneratori.

- Naredna faza je postupak uvoza i instalacije vjetrogeneratora i trafostanice, kao finalni dio projekta - rekli su predstavnici investitora.

Prema podacima investitora za putnu infrastrukturu i platforme je do sada potrošeno sedam miliona eura, za pripreme radove 1,5 miliona eura, za projektovanje 800 hiljada, za upravljanje projektom 500 hiljada, za elektro opremu i prstene za instalaciju po 600 hiljada, za zakup zemljišta 260 hiljada eura, za troškove nadzora 84 hiljade, dok su ostali dosadašnji troškovi iznosili tri miliona eura.

- Ukupna planirana investicija za taj projekat je više od 89 miliona eura - saopštili su iz malteške kompanije.

Projektom je predviđena izgradnja 23 vjetrogeneratora sa po dva megavata (MW) instalisane snage.

Ugovorom je državno zemljište dato u zakup na period od 20 godina za potrebe izgradnje vjetroelektrane instalisane snage do 46 MW. Država se ugovorom obavezala da će otkupna cijena električne energije proizvedene u vjetroelektrani biti garantovana i fiksna za prvih 12 godina rada i neće biti manja od 95,99 eura po MW.

U skladu sa ugovorom, definisano je da izgradnja vjetroelektrane na Možuri bude završena do 15. novembra.

Pripremi radovi na terenu u cilju izgradnje tog energetskog postrojenja počeli su u avgustu prošle godine. Izvođač tih radova je kompanija Bemaks, dok je ugovor za nabavku elektro-opreme potpisan sa kompanijom Siemens.

Država je prvobitno zaključila Ugovor o zakupu zemljišta i izgradnji vjetroelektrane na lokalitetu Možura 2010. godine sa konzorcijumom Fersa & Čelebić. Taj investitor je u toku 2015. godine izrazio zainteresovanost za prenos prava i obaveza iz ugovora o zakupu na novog zakupca, odnosno na kompaniju Enemalta plc, čiji je većinski vlasnik Vlada Malte.

Vlada je na sjednici početkom septembra 2015. dala saglasnost na prenos ugovora o zakupu zemljišta i izgradnji te vjetroelektrane.

PORTAL ANALITIKA

CEDIS

Ugovorena i III faza AMM projekta

ZA NOVA BROJILA I MODERNIZACIJU MREŽE JOŠ 39 MILIONA EURA

Biljana Mitrović

Crnogorski elektrodistributivni sistem je sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj 17.maja potpisao Ugovor o realizaciji III faze Projekta modernizacije mjerenja potrošnje električne energije.

Ugovor u vrijednosti od 32 miliona eura potpisali su Zoran Đukanović, izvršni direktor CEDIS-a i Vasilije Jauković u ime EBRD-a, a Elektroprivreda Crne Gore, kao vlasnik CEDIS-a, dala je garancije za Projekat. Sredstva iz ovog zajma biće upotrijebljena za nabavku 60 hiljada novih multifunkcionalnih brojila, kao i za rekonstrukciju mjernih mjesta, ugradnju novih ormara i dovođenje pripadajuće mreže u stanje koje može da podrži modernu tehnologiju za daljinsko mjerenje potrošnje električne ennergije. Ukupna vrijednost III faze Projekta je 39 miliona eura, a CEDIS će sedam miliona eura obezbijediti iz sopstvenih sredstava.

Ovo je prvi sindicirani kredit EBRD-a u Crnoj Gori koji omogućava komercijalnim bankama da učestvuju u projektima Banke i proširuju opseg finansiranja za podršku održivom rastu.

Ova investicija će Crnu Goru, kao kandidata za ulazak u Evropsku uniju svrstati u najuspješnije zemlje u kojima EBRD djeluje, jer je prva zemlja koja je ispunila cilj EU kada je u pitanju pokrivenost savremenim brojilima, da u sistemu daljinskog očitavanja bude najmanje 80 odsto korisnika. Očekuje se i da će se realizacijom ovog projekta smanjiti emisija CO2

za više od 86.000 tona godišnje.

Hari Bojd-Karpenter, direktor EBRD za sektor energetike, kazao je ovim povodom da je Sektor električne energije u Crnoj Gori već jedan od najmodernijih u Evropi i da nije slučajno što je Crna Gora zemlja sa najvećim procentom finansiranja od strane EBRD po glavi stanovnika, u odnosu na ostale regione.

- Ovaj projekat se nadovezuje na naše prethodne kredite EPCG-u, našu podršku Crnoj Gori u povezivanju sa Italijom i projekat prve vjetroelektrane. Oduševljeni smo što ponovo radimo sa EPCG i CEDIS-om, koji su ostvarili izuzetnu transformaciju elektrodistributivne mreže u Crnoj Gori, doveli do smanjenja gubitaka i poboljšanja kvaliteta napajanja za sve potrošače – istakao je Karpen-ter.

-Pored toga što projekat električnih brojila Crnu Goru stavlja među vodeće zemlje koje su u procesu tranzicije ka pametnim mrežama, završetak ovog projekta takođe donosi dodatnu vrijednost kroz ulaganje značajnih sredstava u rekonstrukciju niskonaponske distri-

butivne mreže sa ciljem da se značajno poboljša kvalitet usluga za sve korisnike. Podsjetiću da će realizacijom III faze Projekta preko 300 hiljada potrošača u Crnoj Gori biti u sistemu daljinskog očitavanja i upravljanja potrošnjom, što je skoro 85 odsto od ukupnog broja. Time ćemo ispuniti obaveze koje proizlaze iz Zakona o energetici da do 01.januara 2019.godine u sistemu daljinskog očitavanja imamo 85 odsto potrošača – rekao je Zoran Đukanović, izvršni direktor CEDIS-a.

Do danas, EBRD je uložila blizu 540 miliona eura u različite sektore crnogorske ekonomije, sa ulaganjima u sektor energetike koja čine skoro polovinu postojećeg portfolija.

CEDIS

INTERVJU: Ranko Vuković, rukovodilac Direkcije za razvoj, pristup mreži i TIS u CEDIS-u

FOKUS NA RAZVOJ I INVESTICIJE

Biljana Mitrović

CEDIS PLANIRA DA U NAREDNOM PERIODU INVESTIRA VIŠEMILIONSKA SREDSTVA U RAZVOJ I IZGRADNJU ELEKTROENERGETSKIH OBJEKATA. PORED UGRADNJE DODATNIH 45 HILJADA NOVIH MULTIFUNKCIONALNIH BROJILA, U PLANU JE AUTOMATIZACIJA SN MREŽE, IZGRADNJA NOVIH OBJEKATA PRIMARNE DISTRIBUTIVNE MREŽE NA PRIMORJU, ZAMJENA VEĆEG BROJA TRANSFORMATORA U TS 35/10KV, REKONSTRUKCIJA VIŠE DESETINA TRAFOSTANICA 10/0,4KV, NAJAVIO JE U INTERVJU ZA NAŠ LIST RANKO VUKOVIĆ, RUKOVODILAC DIREKCIJE ZA RAZVOJ, PRISTUP MREŽI I TIS. SA NJIM SMO RAZGOVARALI I O TOME KOLIKO SU PLANIRANE INVESTICIJE REALNO OSTVARIVE I KOJI SU BENEFITI ULAGANJA I REALIZACIJE STRATEŠKIH PROJEKATA.

Ranko Vuković

Koji su najvažniji strateški planovi CEDIS-a u ovoj godini i koliko će se ukupno investirati u razvoj i izgradnju?

Najvažniji strateški planovi CEDIS-a u ovoj godini su: nastavak realizacije AMM projekta (III faza), početak realizacije projekta uvođenja SCADA sistema i nastavak izgradnje i rekonstrukcije primarne i sekundarne distributivne mreže.

Naime, kao što je poznato, CEDIS je u prethodnom periodu, u dvije faze uspješno realizovao implementaciju AMM projekta u okviru kojeg je ugrađeno oko 250 hiljada brojila sa daljinskim očitavanjem i isključenjem. S obzirom da analiza efekata korišćenja ove savremene tehnologije pokazuje da su rezultati pozitivni po svim parametrima, ovih dana treba da počne i treća faza koja će se realizovati za dvije go-

dine. Riječ je o investiciji od 39 miliona eura koja podrazumijeva nabavku 60 hiljada i ugradnju 45 hiljada brojila, kao i rekonstrukciju pripadajućih niskonaponskih mreža.

Drugi strateški projekat se odnosi na upravljanje i automatizaciju sredjnaponske distributivne mreže. Naime, u cilju povećanja efikasnosti rada i smanjenja trajanja ispada neophodna je implementacija SCADA sistema, a kako je riječ o veoma složenom i multidisciplinarnom projektu, predviđeno je angažovanje konsultanata koji imaju iskustva u realizaciji sličnih projekata. U toku je priprema projektnog zadatka, tehničkih specifikacija i tenderske dokumentacije za raspisivanje javnog poziva za konsultantske usluge. Očekuje se da će se javni poziv objaviti do kraja jula, a osim konsultantskih uslu-

ga, predviđena je i nabavka opreme u Dispečerskom centru, kao i nedostajuće opreme u trafostanicama 35/10 kV. Ukupna vrijednost predviđenih sredstava za prvu fazu implementacije SCADA sistema iznosi 2,9 miliona eura.

Jednako važan je i nastavak izgradnje novih i rekonstrukcija postojećih objekata distributivnog sistema, što predstavlja kontinuiranu aktivnost CEDIS-a u cilju povećanja sigurnosti i kvaliteta isporuke električne energije krajnjim korisnicima. U ovoj godini izdvajamo izgradnju trafostanica 35/10 kV Ulcinj i Klinci sa pripadajućim vodovima za uklapanje u distributivnu mrežu, kao i značajne aktivnosti na rekonstrukciji postojećih objekata, u prvom redu zamjeni energetskih transformatora 35/10 kV, rekonstrukciji trafostanica

10/0,4 kV i određenog broja vazdušnih 10 kV vodova. U okviru projekta uzemljenja neutralnih tačaka rekonstruisaće se i šest trafostanica 35/10 kV.

Koji su projekti prvog prioriteta?

Najveći prioritet u CEDIS-u je implementacija AMM projekta. U skladu sa Zakonom o energetici, Operator distributivnog sistema dužan je da do 1. januara 2022. godine uspostavi napredni sistem za mjerenje električne energije, a do 1. januara 2019. godine najmanje 85 odsto potrošača opremi sredstvima savremenog sistema mjerenja. Osim toga, AMM projekat pruža i značajne pogodnosti ODS-u, u prvom redu u kontroli mreže i smanjenju gubitaka električne energije koji su prije početka projekta bili znatno veći, što u krajnjem doprinosi efikasnosti sistema. Ne male benifite od ovog projekta imao je i Snabdjevač, prvenstveno u povećanju naplate. Nesumljivo da će implementacija savremenog sistema mjerenja potrošnje imati i značajne povoljnosti kod otvaranja tržišta električne energije, kako za snabdjevače, tako i za krajnje korisnike. Napominjemo da će se u okviru implementacije III faze rekonstrukcija niskonaponske mreže uraditi u znatno većem obimu u odnosu na prethodne dvije faze. Na taj način CEDIS planira da preko NN mreže ostvari dovoljno dobru komunikaciju, kao i da poveća sigurnost i kvalitet isporuke električne energije. Sredinom maja potpisan je ugovor o finansiranju projekta sa EBRD bankom, kao i sa isporučioцем brojila i koncentratora i izvođačem radova na ugradnji brojila i rekonstrukciji mreže, a sama ugradnja počće krajem maja. S obzirom da se kasni nekoliko mjeseci, CEDIS će, zajedno sa izvođačem radova, nastojati da to nadoknadi dobrom organizacijom u implementaciji projekta.

Prioritet je, takođe, izgradnja novih objekata primarne distributivne mreže na Primorju, konkretno u Ulcinju i Herceg Novom. Podsjetiću da je CEDIS u prethodnom periodu, zbog sve

veće potrebe za energijom i snagom usljed izgradnje veoma velikog broja turističkih i stambeno-poslovnih objekata, izgradio pet novih TS 35/10 kV na Primorju, a završetkom TS "Ulcinj" i puštanjem pod napon TS "Klinči" u Herceg Novom stvoriće se uslovi za još sigurnije napajanje i priključenje novih korisnika. Još polovinom 2016. godine zaključili smo ugovore u vrijednosti od blizu dva miliona eura za izgradnju TS 35/10 kV Ulcinj i 35 kV vodova između TS 110/35 kV Ulcinj, TS 35/10 kV Grad i planirane TS 35/10 kV Ulcinj, kao i prve faze uklapanja TS "Ulcinj" u 10 kV mrežu. Iako je došlo do kašnjenja početka izgradnje zbog toga što je prostorni plan Ulcinja usvojen tek u martu ove godine, predviđeno je da se svi ti objekti završe do kraja 2017. godine.

Podsjetiću da se veoma značajne investicije realizuju i u Herceg Novom, prije svega na Luštici koja se trenutno napaja iz TS 35/10 kV Pržna preko veoma dugih 10 kV vazdušnih vodova. Tokom prošle godine završena je izgradnja TS 35/10 kV Klinči, a da bi se pustila pod napon neophodan je tehnički pregled koji će biti urađen nakon završetka izgradnje 35 kV voda od TS "Kumbor" i uklapanja u 10 kV mrežu, te uzemljenja neutralne tačke pripadajuće 35 kV mreže TS 110/35 kV Herceg Novi. Aktivnosti na polaganju 35 kV voda su u toku, predstoji realizacija uzemljenja neutralne tačke i radova u pripadajućim TS 35/10 kV, za šta je u prethodnom periodu urađen i revidovan projekat, sprovedena tenderska procedura i zaključen ugovor sa izvođačem radova i isporučioćem opreme. Ukupna vrijednost ugovorenih radova je 2,2 miliona eura.

Podsjetiću, takođe, da je prošle godine rekonstruisana TS 35/10 kV "Pržna", a realizacijom ove investicije stvorile su se pretpostavke za sigurnije napajanje dijela Luštice koji pripada opštini Tivat i priključenje objekata prve faze investitora Luštica development, kao i drugih turističkih objekata na ovom području.

Ugradnjom novog 35 kV kabla između TS 10/35 kV Tivat i TS 35/10 kV Račica omogućiće se korišćenje maksimalnih kapaciteta i dodatno povećati sigurnost napajanja ove trafostanice, odnosno korisnika na ovom području. Projekat je urađen i revidovan, sprovedena je tenderska procedura i zaključen ugovor sa izvođačem radova u vrijednosti od 280 hiljada eura. Konačno su riješeni i imovinsko pravni odnosi, te tako stvoreni uslovi za dobijanje građevinske dozvole i početak radova.

U planu je i izgradnja TS 110/35 kV "Radovići", pri čemu će u postrojenje 110 investirati CGES a u 35 kV postrojenje i vodove između trafostanica "Radovići" i "Klinči", odnosno "Pržna", CEDIS. Realizacijom ovih investicionih objekata stvoriće se uslovi za dugoročno kvalitetno napajanje poluostrva Luštica, gdje je planirana izgradnja više turističkih kapaciteta. Projektovanje objekata u našoj nadležnosti završiće se u ovoj, a izgradnja u narednoj godini.

Izuzetno je značajna i planirana zamjena 25 transformatora 35/10 kV u ovoj godini, za koju su opredijeljena sredstva u iznosu od preko 1,1 milion eura, kao i rekonstrukcija šest trafostanica 35/10 kV koja se realizuje u sklopu projekta uzemljenja neutralnih tačaka 10 kV mreže. Ugovorena je i nabavka i ugradnja otpornika za uzemljenje, zamjena prekidača i relejne zaštite i ugradnja lokalnih jedinica za upravljanje, a vrijednost projekta iznosi 730 hiljada eura. Na ovaj način stvoriće se uslovi za implementaciju tih trafostanica u planirani SCADA sistem.

Šta je još potrebno da bi se podigle performanse našeg preduzeća, odnosno smanjili tehnički gubici i povećala efikasnost?

Već smo rekli da će sa stanovišta smanjenja gubitaka i automatizacije i kontrole mjerenja, implementacija AMM projekta znatno doprinijeti podizanju performansi preduzeća i povećanju efikasnosti. Tu je i kontinuirano ulaganje u nove elektroenergetske objekte i

revitalizaciju i rekonstrukciju postojećih, koje je ključno za obezbjeđivanje sigurnog i kvalitetnog napajanja električnom energijom.

Naravno, ulaganja su planirana na način na koji će se, pored sigurnosti napajanja u redovnom režimu rada, obezbijediti i pouzdanost napajanja potrošača u skladu sa definisanim pokazateljima SAIDI i SAIFI. Takođe, mora se voditi računa i o ekonomskoj opravdanosti ulaganja u elektroenergetsku mrežu.

Investiranje u pripremu elektroenergetskih objekata za implemetaciju SCADA sistema, kao i realizacija same SCADA, predstavljaju jedan od ključnih uslova za efikasan dispečing, prije svega na 35kV naponskom nivou. Smanjenje vremena trajanja prekida, uvid u realnom vremenu u sve neophodne energetske parametre, kao i estimacije stanja elektroenergetske mreže neki su od benefita, ugradnje ovog sistema. Naime, sa stanovišta razvoja elektroenergetskog sistema, uvid u egzaktnu podatke je osnov za kvalitetnu izradu planova razvoja, a upravo će podaci dobijeni SCADA sistemom biti osnov za izradu planova i studija.

Osim toga, za povećanje performansi i efikasnosti neophodno je i uvođenje dodatnih softverskih aplikacija u dijelu pristupa mreži, odnosa sa korisnicima, geografskog informacionog sistema i tehničke baze podataka. Sveobuhvatnom realizacijom ovih projekata, a za neke su već pokrenute aktivnosti, stvorice se i uslovi za implementaciju tzv. pametnih mreža, što je i konačni cilj CEDIS-a u srednjoročnom periodu. Naravno, za realizaciju ovih brojnih i složenih aktivnosti potrebna je maksimalna organizaciona i kadrovska podrška.

Sa kojim se ograničenjima, kada je riječ o razvoju i investicijama, najčešće suočavate?

Ključni problemi u realizaciji investicija su nemogućnost rješavanja imovinsko pravnih odnosa u prihvatljivim roko-

vima, nepostojanje prostorno-planske dokumentacije i dugotrajne tenderske procedure. Izdvojio bih i nedovoljan broj kvalitetnih izvođačkih firmi koje mogu odgovoriti izazovu sve brojnijih i sve složenijih investicija. Realizaciju investicija bi učinili efikasnijom i kvalitetnijom angažovanjem dodatnih stručnjaka iz CEDIS-a na aktivnostima vođenje projekata, naročito kada imamo u vidu da će se velikom broju aktuelnijih investicionih projekata od druge polovine ove godine dodati i aktivnosti na realizaciji priključenja korisnika.

Kakva su očekivanja tokom turističke sezone i koji su mogući problemi na distributivnoj mreži?

U pripremu ovogodišnje turističke sezone, koja je počela još u septembru prošle godine, planirana su investiciona ulaganja u iznosu od preko milion i 700 hiljada eura. Najviše projekata odnosi se na rekonstrukciju TS 10/0,4kV koje su u prethodnom periodu okarakterisane kao slabe tačke u smislu sigurnosti napajanja. Naime, pored izgradnje više 10 kilovoltnih vodova i trafostanica naponskog nivoa 10/0,4kV, do početka sezone rekonstruisaće se ukupno oko 40 TS 10/0,4kV, kao i nekoliko podzemnih 10 kilovoltnih vodova, te DV 10 kV "Bijela-Kumbor". Realan je i zavr-

šetak uklapanja RP 10kV "Kameno" u Herceg Novom u postojeću 10 kilovoltnu mrežu.

Pored navedenog, realizuju se i brojne aktivnosti na održavanju primarne distributivne mreže. U periodu od marta do početka maja sproveden je obilazak svih značajnijih nadzemnih vodova 35kV, da bi se evidentirali i otklonili uočeni nedostaci. Na nekoliko dalekovoda farba se čelično-rešetkasta konstrukcija, a na par njih vrši zamjena dotrajale konstrukcije, kako čelično rešetkaste, tako i betonskih stubova novom čelično-rešetkastom konstrukcijom.

Treba reći i da je u planu detaljan remont 41 trafostanice 35/10kV, kao i zamjena maloljnih prekidača vakuumskim u devet trafostanica.

U okviru pripreme za sezonu, planirana je i rekonstrukcija i modernizacija relejne zaštite u više TS 35/10kV, a što se tiče održavanja sekundarne mreže, u cilju povećanja njene pouzdanosti, gdje god je moguće vrši se zamjena drvenih impregnisanih stubova armirano-betonskim ili čelično-rešetkastim, a goli provodnici na niskonaponskim mrežama mijenjaju se samonosivim kablovskim snopovima. Vrijednost tih radova je oko pola miliona eura.

Novoizgrađena TS Klinci u Herceg Novom

CEDIS

REGION 1: U fokusu realizacija AMM projekta

UČINAK BOLJI OD PLANA

Biljana Mitrović

Zaposleni u Regionu 1 su u prethodnom periodu bili potpuno posvećeni realizaciji Projekta modernizacije mjerenja potrošnje električne energije. Kompletirani su traforeoni: Bogetići, Drenoštica, Ostrog, Orah, Zaslav, Velimlje i Šipačno gdje su, pored ugradnje novih brojila, zamijenjeni i izmješteni stubovi i zamijenjeni provodnici. Miljan Raičević, glavni inženjer za nadzemne mreže i vodove u Službi održavanja, kaže da smo u tim traforeonima za duži vremenski period dobili kvalitetnu i u većini slučajeva novu niskonaponsku mrežu, a očekivani efekat ovog obimnog posla je pouzdanije i kvalitetnije napajanje potrošača električnom energijom i smanjenje ukupnih gubitaka na distributivnoj mreži.

-Plan je u potpunosti realizovan, a ugrađena su i dodatna brojila u traforeonima u kojima su se stekli uslovi za implementaciju projekta zahvaljujući redovnim aktivnostima Službe održavanja. Riječ je o traforeonima Orah II i Vidrovan I, a zatim Risji Do, Bogetići, Usputnica, Stubica, Dubočke Donje, Grahovac, Mratinje, Marina Glavica, Macavare i Brestice. U završnoj fazi su Crni Kuk, Zanugline i Podvrš – kazao je Raičević.

Prema njegovim riječima, u okviru realizacije III faze, AMM projekat će se implementirati u Župi kao najvećem konzumu u koji se ugrađuju multifunkcionalna brojila, kao i dijelu Vilusa i još nekim prigradskim naseljima u kojima do sada nije bilo ugradnje „pametnih“ mjernih uređaja.

A u nastojanju da energetske prilike u Re-

gionu 1 budu što bolje, tamošnji elektrodistributeri vrše i užurbanu rekonstrukciju 10 kilovoltnih dalekovoda, od kojih je najprioritetniji DV 10 kV „Lukovo“ koji napaja Ski Centar „Vučje“. Na njemu je planirana zamjena provodnika u dužini od oko 4 kilometra, kao i zamjena prateće opreme.

-U narednom periodu radiće se i dodatna poboljšanja mreža u određenim prigradskim naseljima koja su obuhvaćena AMM projektom. Planirano je da na tim poslovima rade zajedno službe održavanja i mjerenja kako bi se otklonili eventualni nedostaci na niskonaponskim mrežama u cilju poboljšanja komunikacije koncentratora sa ugrađenim brojlama, kao i popravljnja naponskih prilika i pouzdanosti napajanja, a u krajnjem i smanjenja gubitaka na dsistributivnoj mreži – istakao je Raičević i dodao da je Planom održavanja obuhvaćen i ruralni dio Regiona 1, gdje je u cilju sigurnijeg napajanja pripadajućih potrošača predviđena zamjena, odnosno rekonstrukcija 80 niskonaponskih ormara na seoskim trafostanicama. Ekipe Regiona 1 daju sve od sebe kako bi se otklonile slabe tačke u konzumu.

On je iskoristio priliku da još jednom istakne izražen problem krađe transformatora i vrata sa trafostanica pod naponom od strane nepoznatih počinitelaca koji dovode u opasnost i svoje i tuđe živote, što u znatnoj mjeri usporava realizaciju planiranih aktivnosti na poboljšanju rada sistema.

Monter Janko Samardžić

Monter Slavko Nikčević

Rekonstrukcija NN mreže Vidrovan

CEDIS

Region 4 uoči turističke sezone

REMONTIMA DO MAKSIMALNE POUZDANOSTI

Biljana Mitrović

Ekipe Službe održavanja Regiona 4 su u prethodnom periodu uspjele da kroz redovne aktivnosti na tekućem održavanju mreže i objekata i u okviru pripreme za realizaciju projekta modernizacije mjerenja potrošnje električne energije remontuju veliki broj niskonaponskih mreža na ovom konzumnom području.

-Zahvaljujući marljivom i predanom radu naših zaposlenih, završen je remont 58 trafo reona koji su bili preopterećeni i nepouzdana. Ugrađeno je, naime, oko 40 kilometara samonosivog kablovskog snopa različitih presjeka i izvršeno polaganje oko sedam i po kilometara podzemnih

vodova. Takođe je zamijenjeno 360 drvnih i ugrađeno 560 armirano betonskih stubova – istakao je Nedeljko Nogo, šef Službe održavanja Regiona 4, naglasivši da kvalitetno urađeni remontu obezbijuju veću funkcionalnost i sigurnost rada elektroenergetskih objekata.

U ovom regionu, međutim, i dalje je izražen problem nelegalne gradnje, posebno u Baru i Ulcinju, gdje se na već preopterećene traforeone priključuju nova naselja.

-Na trafo reone u kojima je implementiran AMM projekat i ugrađena nova multifunkcionalna brojila priključio se znatan broj nelegalnih potrošača sa elektromagnetnim brojlama, iako je većina njih već bila na granici opterećenja. Najkarakterističniji primjer su naselja Štoj u Ulcinju i Čanj u Baru, koja su nam i u prošloj godini zadavala velike probleme – kazao je Nogo.

On je, zatim, dodao da je na osnovu analize opterećenja iz prethodne godine prepoznato devet kritičnih trafostanica od kojih su neke rasterećene izgradnjom novih kablovskih i vazdušnih vodova iz susjednih traforeona, kao na primjer: trafo reon MB TS 10/0,4 kV „Pod Lozom“ i MBTS 10/0,4 kV „Lazi“.

Nedeljko Nogo

-Zbog značaja ovih objekata za funkcionisanje cjelokupnog elektroenergetskog sistema tokom ljetnjeg perioda, planirano je da se preostale trafostanice rasterete u saradnji sa Službom za razvoj. Potrebno je, takođe, da se zamijeni određeni broj transformatora u trafostanicama koje su bile preopterećene, a ne postoji mogućnost rasterećenja sa susjednih traforeona – ističe Nogo.

Prema njegovim riječima, kvalitetnijem i sigurnijem napajanju potrošača znatno će doprinijeti i značajno ulaganje u 10 kilovoltnu mrežu, gdje je izvršena rekonstrukcija 36 trafostanica 10/0,4 kV.

On je podsjetio da je početkom godine usled velikog nevremena sa jakim vjetrovima došlo do oštećenja velikog broja 10 kilovoltnih vazdušnih vodova i niskonaponskih mreža na području Regiona 4. Ekipe su pri izuzetno lošim vremenskim uslovima otklanjale kvarove kako bi potrošačima obezbijedile redovno napajanje električnom energijom. Ovom prilikom Nogo se zahvalio ekipama iz Pljevalja i Bijelog Polja koje su im pritekale u pomoć u Vladimiru u Ulcinju, gdje je jak vjetar sa snijegom i ledom napravio velike havarije.

Sanacija kvara na 10kV kablu u Ulcinju

CEDIS

Služba za održavanje nadzemnih 35kV vodova pojačana ekipom Sjever

CILJ EFIKASNJIJE DJELOVANJE

Biljana Mitrović

U NADLEŽNOSTI NOVOOSNOVANE EKIPE JE PREKO 170 KILOMETARA NADZEMNIH VODOVA NA DOSTA TEŠKOM I NEPRISTUPAČNOM TERENU. SA PREOSTALE TRI EKIPE U SLUŽBI ODRŽAVANJA OBAVLJAĆE I PLANIRANE REMONTE 35 KV DALEKOVODA NA TERITORIJI CIJELE DRŽAVE

U okviru Službe za održavanje nadzemnih 35 kV vodova CEDIS-a, u Pljevljima je nedavno formirana ekipa Sjever u funkciji efikasnijeg odgovora na havarijske situacije na području Regiona 7. Novoosnovanu ekipu čine iskusni monter i Velimir Joksimović (poslovođa) i Slavko Despotović koji na ovim poslovima rade više od tri i po decenije, a priliku da uče od ovih vrhunskih majstora za koje nema tajne u monterskom poslu, dobili su i dvojica pripravnika, Milan Despotović i Jovica Vukićević. Oni će se starati o preko 170 kilometara nadzemnih vodova na dosta teškom i nepristupačnom, mahom planinskom terenu, što je oko 20 odsto od kompletne 35 kV mreže, a zajedno sa ostalim ekipama u Službi (Centar, Bijelo Polje i Kotor), obavljajući i planirane remonte dalekovoda 35kV na teritoriji cijele države.

Radivoje Vuković, glavni inženjer u Službi održavanja, kaže da će se na taj način povećati efikasnost i brzina otklanjanja kvarova u tom dijelu konzuma, što je u zimskim uslovima veoma bitno.

-U slučaju havarija neće se morati čekati ekipe iz Bijelog Polja ili Podgorice, posebno što su na tom području i putevi često neprohodni. To se potvrdilo 19. aprila, kada su zbog jakog vjetrova i snijega, te obaranja stabala na provodnike ispala čak tri dalekovoda, što je bez napajanja ostavilo preko dvije hiljade potrošača na seoskom području. Ekipa Sjever, potpomognuta ekipom iz Bijelog Polja, marljivo je radila i uspjela da sve kvarove otkloni istog dana, pa su korisnici već u poslijepodnevnom i večernjim satima dobili električnu energiju – rekao je Vuković.

On ističe da su 35 kV vodovi na tom području u dosta dobrom stanju izuzev dotrajalih dalekovoda „Šumani-Kosanica“ i „Guke-Mataguže“ koji su u funkciji sko-

ro 70 godina, a trenutno su u fazi rekonstrukcije. Vršiti se zamjena betonskih stubova željezno-rešetkastim, kao i zamjena drvenih i dotrajalih željezno-rešetkastih novim pocinčanim željezno-rešetkastim stubovima.

- Na DV „Šumani-Kosanica“, na kojem je raspoređeno 230 stubova, završeno je 70 odsto posla, a rekonstrukcijom se smanjuje broj stubova. Na DV „Guke-Mataguže“ rekonstruirani su 122 stubna mjesta, a završeno je oko 50 odsto projekta. Na realizaciji ovog, vrlo obimnog posla, svakodnevno rade ekipe Službe za održavanje – kaže Vuković podsjetivši da je ukupno 29 zaposlenih u službi, od čega 18 montera, a nadležni su za preko 800 kilometara 35 kilovoltne mreže.

On dodaje da su proljetos započele planirane aktivnosti na farbanju stubova i sječi rastinja u trasi određenih dalekovoda, a predviđeno je da se u ovoj godini završi 11 objekata. Takođe je u toku i realizacija Plana remonata za tekuću godinu.

-Krenulo se od Primorja, gdje su završeni remontirani svih planiranih dalekovoda, što je naš doprinos i podrška ljetnjoj turističkoj sezoni. Trenutno se odvijaju radovi u centralnoj regiji, nakon čega ćemo se premjestiti na sjever. Naši zaposleni marljivo rade, a poslužilo nas je i vrijeme u prethodnom periodu, pa se radovi odvijaju planiranom dinamikom - kaže Vuković naglasivši da će se pažljivo običiti svi dalekovodi, da bi se otklonili uočeni nedostaci na stubovima i provodnicima, kao što su nedostatak pozicija stubova i oštećenja provodnika i izolacije. Ako se na vrijeme nešto zamijeni i ojača, smanjuje se mogućnost da pod većim opterećenjem taj dio otkáže, što je izuzetno važno. U isto vrijeme remontovali se oko 60 odsto dalekovoda na ovom području.

Radivoje Vuković

Sanacija prekida izolatorskog lanca na DV 35kV Ponari Virpazar

CEDIS

SLOBODAN KOVAČEVIĆ, šef Centra za lokalno upravljanje mrežom

ODBOJKA I ELEKTRIKA U SRCU

Biljana Mitrović

U brzom tempu života koji nam je nametnulo moderno doba teško je naći vrijeme za sebe. U našoj kompaniji uspješno rade mladi ljudi, ne samo na svojim radnim zadacima, nego i svoje slobodno vrijeme koriste baveći se sportskim aktivnostima, pa načinom života plemenito djeluju na radno okruženje.

Jedan od njih je Slobodan Kovačević, diplomirani elektro inženjer. Slobodan se od djetinjstva bavi odbojkom i tu mu ljubav nije omeo ni zahtjevni posao dispečera u Dispečerskom centru, a odnedavno i šefa Centra za lokalno upravljanje mrežom. Od 2006. godine je nacionalni, a posljednjih sedam godina i međunarodni odbojkaški sudija. Bio je i generalni sekretar Odbojkaškog saveza Crne Gore, ali se povukao jer je želio da više vremena provodi sa porodicom. A kako bi drugačije i mogao otac troje djece.

-Za mene odbojka nije samo sport, već lijepa rekreacija i način života koji me potpuno ispunjava. Tu nema velike zarade, ali ima divnih druženja. Ljudi vam posvećuju svoje vrijeme, podstiču vas da budete još komunikativniji, da razgovarate, da slušate, da vjerujete u lijepu riječ. To vam kasnije pomogne i u poslu.

Putovao sam u više od 30 evropskih zemalja, Sjedinjene Američke Države, Ujedinjene Arapske Emirate... Ostvario sam brojne kontakte, upoznao nove ljude, nove kulture. Tako sam dobijao na iskustvu koje je prava mjera bogatstva, mnogo naučio o ljudima i narodima, postao tolerantniji i sigurniji – kaže Slobodan i ističe da voli da putuje, ali i da se vrati

u svoju Podgoricu gdje je rođen i gdje je ostao da živi i pored drugih mogućnosti.

Sv. Avgustin, filozof i teolog svijet je poredio s knjigom. „Oni koji ne putuju uvijek su na prvoj stranici“- govorio je. Slobodan kaže da je danas važnije nego ikad naći vremena za sebe, odložiti uobičajene brige, odmoriti se od rutine. Iako mu je dan pretrpan obavezama, on stiže i da pročita dobru knjigu, jer je to njegova amajlija za lijepo raspoloženje i humanije življenje. Svojim prijateljima najčešće pokloni upravo knjigu jer želi da i oni osjete lijepu emociju.

On nije samo dobro organizovao svoje slobodno vrijeme, već je i vrlo ambiciozan.

U školi je bio odličan, a najviše je volio matematiku. U osmom razredu pobijedio je na republičkom takmičenju, a na saveznom je bio treći. Ljubav prema „gimnastici uma“ usadila mu je nastavnica Novka Ubović koja je, sjeća se, bila jedinstven predavač i pedagog. Nakon završetka matematičke gimnazije opredijelio se za elektrotehniku.

Smjer energetika na ETF-u u Podgorici završio je za manje od četiri godine. A prosjek oko devet uticao je na to da je brzo dobio zaposlenje.

-Imao sam sreće da se nađem u pravoj kompaniji i da budem okružen pravim ljudima koji su prepoznali moje mogućnosti i dali mi šansu da se dalje razvijam – ističe naš kolega.

Počeo je kao dispečer, gdje se od prvog dana „našao“ sa kolegama i profesionalno i ljudski. Priča nam da je to vrlo složan ko-

Slobodan Kovačević

lektiv u kojem se njeguje druženje i prijateljstvo, što je i prirodno s obzirom koliko vremena zajedno provode.

-Težak je to posao, posebno u havarijskim situacijama. Komunicira se sa 30-tak ekipa na terenu koje zavise od dispečera, telefon neprestano zvonji, a vi ne stizete da zapišete brojne informacije koje dobijate, već morate sve da pamтите i da ste stalno u grču da nešto ne zaboravite. To je vrlo stresno i smatram da tu ne treba ostati više od deset godina – rekao nam je.

On ne ostavlja dilemu da elektrotehniku i izazove iz ove oblasti voli i da se raduje svakom danu kada dođe na posao. To za njega nije obaveza, već aktivnost koja ga ispunjava. Pamti da je još kao mali volio da gleda oca, inače elektrotehničara, kako posluje oko elektrike. Često mu je i pomagao polako ulazeći u tajne struke. Tako ga je naklonost prema „struji“ pratila od djetinjstva, a kasnije i vodila kroz život.

Kaže da je pogled na život i model ponašanja sticao ugledajući se na svog oca. Od njega je naučio da je skromnost vrlina, da se džeparac mora zaraditi. Odgajan je da ne robuje predrasudama i stereotipima.

Na sceni odbojkaške Evrope uvijek realan i pravedan

-Moj otac se bavio sa mnom na najbolji mogući način. On i danas vjeruje u dobrotu i poštenje ljudi, važno mu je da ne razočara prijatelja. Kad sam završio fakultet, bio sam se pomalo uzdigao, a on me jednog dana zamolio da ga zamijenim na nekom poslu. Cio dan sam fizički radio i to mi je najteže zarađena dnevnicu u životu. Danas znam da mi je toga dana dao važnu životnu lekciju. Previše sam stremio u nebo, on me „uhvatio za noge“ i spustio na zemlju. Primjerom, a ne riječima, pokazao mi je da treba da gradimo strpljiv, pedantan i uporan pristup poslu da bismo uživali u svom radu – ispričao nam je.

I njegove kolege kažu da u posao ulaže puno ljubavi i truda i da je sa njim lijepo saradivati jer ga krasi urođena stalozhenost i pitoma čud. Često organizuje korisne akcije, obilaskes i kratke obuke za svoje zaposlene. Prvi će se, ako trenutno nema posla, prihvatiti sređivanja kruga oko poslovne zgrade, ili neke druge slične aktivnosti, a to je još jedan razlog da Sloba bude posve poseban.

CEDIS

CEDIS podržao 12. Međunarodni sajam knjiga

ČITALI ZA DJEČIJI OSMIJEH

Biljana Mitrović

Crnogorski elektrodistributivni sistem podržao je održavanje 12. Međunarodnog podgoričkog sajma knjiga i obrazovanja i u saradnji sa Izdavačkom kućom Nova knjiga pokrenuo aktivnost uključivanja djece koja su na liječenju u Institutu za bolesti djece Kliničkog centra Crne Gore u program Sajma pod nazivom „Čitamo za vaš osmijeh“.

Tako je za vrijeme održavanja ove manifestacije u dva navrata organizovano čitanje i davanje knjiga mališanima u Institutu kako bi im se omogućilo da i oni budu dio Sajma i na taj način im se približio svijet knjiga.

Djeca vole da se smiju, ali im se ponekad za osmijeh treba izboriti, a to je uspijevalo dječijem animatoru Žarku Žapcu koji je najmlađima u Institutu na zanimljiv i originalan način čitao poglavlje Mali princ u licisa iz knjige Mali princ.

Priča kao neobičan poklon, obradovala je mališane, ali i direktorku Instituta za bolesti djece, Sonju Milašinović.

-Mnogo mi je drago što ste se sjetili da organizujete ovu posjetu. Djeci je ovdje, pored naše pažnje i brige, zaista potrebna i zainteresovanost drugih da bi im vrijeme u bolnici brže prolazilo i da bi znali da ima još neko ko misli na njih. Svi oni koji organizuju ovakve i slične akcije kod nas su više nego dobro došli. – kazala je dr Milašinović.

-Izuzetno nam je drago što učestvujemo u jednom ovakvom događaju i što smo ovom akcijom uljepšali dan najmlađima u Institutu za bolesti djece. Svjesni značaja obrazovanja za mlade naraštaje, djeca i najmlađi i dalje će biti u fokusu društveno odgovornog poslovanja CEDIS-a, ali ne samo oni, nego i širok spektar humanitarnih, zdravstvenih, kulturnih, naučnih, sportskih i ekoloških institucija širom Crne Gore. Uzimajući u obzir lokalne potrebe u zajednici, trudićemo se da konkretnim projektima doprinosimo njenom razvoju i time aktivno učestvujemo u razvoju našeg društva, što treba da bude cilj svake odgovorne kompanije – istakla je ovom prilikom Marija Jovović, šef Službe za korporativne komunikacije u CEDIS-u.

U želji da se djeci u Institutu sa malo truda ponovo izmami osmijeh na licu, ova aktivnost nastaviće se i u toku juna.

CEDIS

Razgovor sa povodom: Božo Pejović

Božo Pejović

Tekst i fotografije: Andrija Kasom

IMA NA SVIJETU MIRNIH, DOBRIH LJUDI ŠTO KROZ ŽIVOT NEČUJNO I TIHO GAZE KAO DA NOGOM STUPAJU PO PAMUKU...(L.IVANOVIĆ),A U GRUDIMA IM KUĆA LAVLJE SRCE, I U SVAKOM TRENUTKU SU SPREMNI POMOĆI ČOVJEKU U NEVOLJI. TAKAV JE BOŽO PEJOVIĆ, VATROGASAC IZ BARA, KOJI SE NIJEDNOG TRENUTKA NIJE PREMIŠLJAO DA SE NA TEMPERATURI ISPOD NULE, SPUSTI U BUNAR DUBOK 15 METARA I UZ POMOĆ KOLEGA IZVUČE MIJAZA MEHOVIĆA (45), RADNIKA CEDIS-A, KOJI SE NAŠAO U SMRTNOJ OPASNOSTI.

Božo Pejović, strukovni inženjer zaštite od požara – specijalista, radi kao instruktor za vatrogasno spasilačke poslove u Baru. Božo je pokazao i dokazao svoju humanost, po ko zna koji put, i na Božić ove godine.

- Božićno slavlje prekinuo mi je telefonski poziv kojim sam obaviješten od kolega da je čovjek upao u bunar u Pečuricama – započeo je svoju priču. Sa svojim kolegama, Nenadom Krstićem, Mihailom Jovovićem, Vladimirom Đuranovićem i Balšom Budimićem istog trenutka sam vatrogasnim kolima krenuo u pravcu Pečurica. Nijesmo znali što nas čeka, imali smo informaciju da je radnik Distribucije, pokušavajući da otkloni kvar na mreži, upao u bunar. U ovakvoj situaciji svaka sekunda je dragocjena, žurili smo i pored otežanog putovanja, po putu je bilo leda. Cijelim putem sam razmišljao da li je čovjek živ, vani je vladala ciča-zima, olujni vjetar je

nosio sve pred sobom“.

Dolaskom do mjesta na kojem je Mijaz Mehović upao u bunar, već su bila kola hitne pomoći i policija, i Božo odlučuje da se spusti u bunar, bio je na obuci za ovakve situacije.

- Bez razmišljanja – Božo nastavlja priču – odlučio sam da se spustim u bunar. Opasao sam potrebnu opremu, vezao se i počelo je spuštanje. Plašio sam se da uže neće biti dovoljno dugo, nijesam znao kolika je dubina bunara, na sreću bilo ga je dovoljno. Na moju veliku sreću radnik je bio u svjesnom stanju, to mi je skinulo kamen sa srca. Neprestano sam razgovarao sa njim, bitno mi je bilo da bude u svjesnom stanju. Njegovo pitanje:“Hoću li umrijeti ovdje?“, odzvanjalo mi je u ušima, nije osjećao jednu ruku i nogu“.

U uskom bunaru, bilo je pravo umijeće obaviti pripremu koja će omogućiti uspješno vađenje, prisjećajući se tog dana, Božo nastavlja:

- Otvor bunara prečnika oko jednog metra je u ravni sa zemljom, zarastao u korov, te ga Mijaz nije primijetio dok je pješao do obližnjeg stuba sa kolegom. U bunaru nije bilo vode i na tako malom prostoru bilo je pravo umijeće povrijeđenog čovjeka „mobilisati“, pravilno vezati pojas, kanape... Kada sam završio sa vezivanjem, u kordinaciji sa kolegama i policijom počelo je istovremeno izvlačenje. Morao sam ga pridržavati. Sam čin izvlačenja trajao je oko 20-tak minuta i uspješno je okončan. Svjestan

injenica da sam spasio jedan život, obuzelo me je zadovoljstvo postojanja, sve teškoće i komplikacije su nestale u jednom trenu“.

Ministarstvo unutrašnjih poslova – Sektor za vanredne situacije, prepoznalo je ovaj humani gest, kao najveću ljudsku vrijednost i Božu Pejoviću je uručena Nagrada 1. marta, na Dan zaštite i spašavanja.

CEDIS

SREDNJOŠKOLCI UČILI U CEDIS-U

SPOJ TEORIJE I PRAKSE FORMULA ZA STVARANJE POTREBNOG KADRA

Biljana Mitrović

Kako izgleda radni dan u Crnogorskom elektrodistributivnom sistemu početkom aprila iskusilo je 15 podgoričkih srednjoškolaca, a očekuje se da će im ovo iskustvo omogućiti da se lakše opredijele za buduće zanimanje. Ova posjeta je organizovana u okviru projekta "Akcioni dan, Unije srednjoškolaca, a savjetnica ministra prosvjete Milica Lekić kazala je da je ovaj program dio strategije čiji je cilj jačanje kvaliteta praktičnog obrazovanja u srednjim školama i na fakultetima.

Na praksi u CEDIS-u bili su đaci Srednje elektrotehničke škole "Vaso Aligrudić, koji su obišli sektore upravljanja i mjerenja u trafostanici „Podgorica 5“, gdje su im zaposleni u TS i Dispečerskom centru, kao i u AMM službi, na pristupačan način objašnjavali proces rada u trafostanici, te način zaštita na kablovima postrojenja, kao i tehničke detalje spoljašnjeg dijela postrojenja. Učenici su imali priliku da vide kakva je procedura izdavanja operativnog naloga uklopničaru u TS od strane dispečerske službe, kao i njegovu praktičnu primjenu. Prezentirano im je kako funkcionišu i kako se uvode u sistem nova elektronska brojila. Naši zaposleni, kao dobri domaćini, odgovorili su i na sva pitanja vidno zainteresovanih učenika koji nijesu krili oduševljenje zbog mogućnosti da kroz praksu nauče nešto novo i da osjete radnu atmosferu i uslove rada koji ih očekuju nakon što završe školovanje.

Za rad, srednjoškolci su dobili dnevnicu u iznosu od 10 eura koja će biti raspoređena u poseban fond, odakle će se kasnije finansirati projekti učeničkih parlamenata Crne Gore, koji su od važnosti za obrazovni sistem, razvijanje omladinskog aktivizma, suzbijanje diskriminacije, vršnjačkog nasilja, govora mržnje, te podizanje svijesti o drugim društveno važnim temama i pitanjima. Prema najavi Unije srednjoškolaca, od sljedeće godine akciji će se, osim podgoričkih, pridružiti i srednjoškolci iz drugih crnogorskih gradova.

Za Nikolu Radenovića, učenika III razreda, ovo iskustvo je jako bitno, ne samo zato što daje svoj mali doprinos jednom većem cilju, već jer dobija i veoma važno iskustvo u radu u ovakvim postrojenjima i nova saznanja o struci za koju se školuje.

Učenik Miloš Vukadinović kazao je da su stekli veoma dobru sliku o tome čime će se sutra baviti, jer će se neki od njih sigurno opredijeliti za elektro struku, a Stefan Đurišić, nije krio oduševljenje što je bio u prilici da vidi „ovoliko napajanje mreže kroz Podgoricu i tolika strujna kola.“

Tatjana Zečević-Miranović iz Službe za korporativne komunikacije CEDIS-a poručila je da će ovo preduzeće i ubuduće podržavati ovakve akcije i biti podrška obrazovnom sistemu u Crnoj Gori.

DRUŠTVO

TRADICIONALNA MAJSKA AKCIJA DOBROVOLJNOG DAVANJA KRVI U GODINI OBILJEŽAVANJA DECENIJE POSTOJANJA I USPJEŠNOG RADA KLUBA ELEKTROPRIVREDE CRNE GORE

PRIKUPLJENO 50 JEDINICA ŽIVOTNE TEČNOSTI

Redakcija

TRADICIONALNOM MAJSKOM AKCIJOM, SKROMNOM SVEČANOŠĆU I DODJELOM ZAHVALNICA ZASLUŽNIM ZA RAZVOJ KLUBA I DOBROVOLJNOG DAVALAŠTVA KRVI UOPŠTE, KLUB ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE NASTAVIO JE SA OBILJEŽAVANJEM DECENIJE SVOG POSTOJANJA I USPJEŠNOG RADA.

Istorija Kluba Elektroprivrede Crne Gore počela je da se ispisuje 2007. godine, kada je grupa humanista iz naše kompanije koju je predvodio sada pokojni Mrka Mrkić, osnovala Klub, dajući priliku da do punog izražaja dođu društvena odgovornost, humanost i solidarnost Elektroprivrede Crne Gore i ljudi zaposlenih u crnogorskoj elektroenergetskoj kompaniji, podsjetio je predsjednik Kluba, Mitar Vučković.

Osvrnuvši se na pređeni put tokom proteklih deset godina, Vučković je rekao da decenija možda i nije veliki period, ali da za jedan mali Klub poput našeg to itekako jeste dugo razdoblje.

-Dosta smo napornih i teških trenutaka prošli, ali zahvaljujući dobroj vjeri, humanim ciljevima i iskrenim i dragim prijateljima uspjeli smo i što je još važnije i dalje imamo snage, energije i volje da se borimo da budemo i još veći i još snažniji oslonac crnogorskog zdravstvenog sistema. A krv je, kao što znate, nezamjenjivi lijek, jedini medikament koji se dobija iz ispružene ruke dobrovoljnog davaoca, i to nikada i nipošto ne treba zaboraviti, istakao je Vučković.

Skromna svečanost bila je prilika da se, pored lijepog druženja humanista i prijatelja Kluba, zaslužnim kompanijama, organizacijama, institucijama i pojedincima uruče Zahvalnice. Dobitnici tog priznanja koje se dodjeljuje za izuzetnu saradnju, pomoć i podršku te iskazanu humanost i ljubav prema čovjeku su:

Elektroprivreda Crne Gore A.D. Nikšić, Lovćen-auto A.D. Podgorica, Sindikalna organizacija zaposlenih EPCG, OO Crvenog krsta Nikšić, Odjeljenje za transfuziju krvi Nikšić, Klub „Studenti Nikšića“, Klub dobrovoljnih davalaca krvi „Danilograd“, Aktiv dobrovoljnih davalaca krvi HET-Trebinje i Risto Gredić, jedan od osnivača Kluba.

Svečanosti je prethodila tradicionalna majska akcija Kluba Elektroprivreda u okviru koje je prikupljeno 50 jedinica krvi, a kojoj se pored osvjedočenih humanista odazvao i jedan broj mladih kolega koji su prvi put dobrovoljno donirali životnu tečnost i dali pozitivan primjer

svima koji su zdravi i sposobni da se tim humanim činom stave u službu čovjeka i njegovog zdravlja.

Klub Elektroprivreda Crne Gore, nakon izlaska podružnica iz CEDIS-a, trenutno broji oko 170 aktivnih članova i još oko 300 pomažućih, koji dobrovoljnim izdvajanjem 1 eura od plate čine naš Klub finansijski stabilnim i sposobnim da ispuni sve zacrtane humane ciljeve. Obrazac Izjave o dobrovoljnom izdvajanju od plate za Klub dobrovoljnih davalaca krvi Elektroprivrede Crne Gore, inače, dostupan je na Intranetu i eksternom web portalu kompanije.

RADOSLAV MIRKOVIĆ NOVI PREDSJEDNIK SKUPŠTINE KLUBA

Redovna godišnja Skupština, u prisustvu predstavnika više od polovine aktivnih članova Kluba Elektroprivrede Crne Gore, za novog predsjednika jednoglasno je izabrala Radoslava Mirkovića, dok su u novi saziv Nadzornog odbora imenovani: Vladimir Kilibarda, predsjednik i članovi Vladimir Nikčević i Darko Krivokapić.

Za počasnog predsjednika Kluba izabran je Risto Gredić, istaknuti humanista i jedan od osnivača te dugogodišnji predsjednik UO i Skupštine.

Skupština je jednoglasno usvojila Izvještaj o radu i Finansijski izvještaj za 2016. godinu, kao i Plan rada za 2017.

INTERVJU

LUKA MITROVIĆ, DIREKTOR ZAVODA ZA
HIDROMETEOROLOGIJU I SEIZMOLOGIJU CRNE GORE

ŽIVIMO NA PROSTORU POGOĐENOM KLIMATSKIM PROMJENAMA

Sa dodjele IT opreme

Danica Janković

Koliko je važna saradnja Hidrometeorološkog zavoda sa EPCG s obzirom na hidropotencijal sa kojim naša kompanija raspolaže?

Zadatak Hidrometeorološkog zavoda je da proizvodi podatke, informacije, elaborate i studije što predstavlja osnovu za njegovo djelovanje. Zbog toga je naša saradnja sa EPCG vrlo važna, pa je težimo ojačati kroz udruženo znanje i tehnologiju. Tako stvaramo bolje mogućnosti za rad. Vrlo je važno i da odgovorni u EPCG prepoznaju značaj naše institucije, pa svaki projekat podrške smatramo izuzetno bitnim što doprinosi pouzdanijim i sigurnijim informacijama. Veliki je izazov u svakom preduzeću koje se bavi korišćenjem resursa pratiti klimatske promjene, intenzitet padavina i kako se to odražava na hidrološki sistem. Ta istraživanja, na primjeru EPCG, mogu koristiti budućim planovima razvoja i održavanju postojeće strukture i unaprijeđenja.

Kako biste opisali saradnju sa EPCG?

Dosadašnja saradnja sa EPCG se pokazala kao uspješna. Odradili smo puno zajedničkih projekata u proteklih deset godina što je našim stručnim službama pružilo šansu za saradivanje i napredovanje. Jedno od takvih iskustava je osavremenjivanje postojećeg sistema Hidroelektrane „Perućica“ čime smo ustanovili nova mjerenja i analize, pa su i podaci dobijeni iz tih stanica na zadovoljavajućem nivou. Želimo da međusobna saradnja bude još čvršća tako što ćemo

uspostaviti stalnu komunikaciju naših stručnih službi i definisati naš odnos kao jedan od uspješnijih na nivou državnih institucija i kompanija.

Koji su planovi i dinamika rada Zavoda za naredni period?

Planiramo nabavku automatizovane opreme koja će se koristiti za potrebe EPCG i Zavoda. Ona bi doprinijela automatizaciji i modernizaciji mreže hidroloških, meteoroloških i padavinskih stanica koje koriste svima, a najviše EPCG. Naš strateški cilj je da se udruže resursi i kroz buduću plan realizuje novi projekat mreže stanica u sklopu Gornje Zete što će biti od velike koristi za pravljenje analiza, studija i projekata.

S obzirom na to da su posljednjih godina jesen i zima sve češće sušni periodi kako prilagoditi rad hidroener-

getskih objekata toj činjenici i kakve su prognoze do kraja ljeta?

Poznato je da rad hidroelektrana zavisi od vodnog režima i od toga kakva je hidrološka godina. Na osnovu sezone koja je iza nas primjećujemo da su jesenji i zimski period deficitarni po pitanju padavina. Ono što najviše zabrinjava je intenzitet padavina. Dakle, u kraćem vremenskom intervalu se izluči skoro ista količina padavina kao nekada u dužem vremenskom periodu. Na primjer, za jedan dan se izluči kao nekada za pet ili šest dana. Dakle, količina padavina je u granicama prosjeka, ali intenzitet je drukčiji. To utiče na eroziju, na bujice od poplava, ugrožava akumulaciju sistema, pa je vrlo važno pažljivo pratiti te promjene, da bi se na osnovu hidrometeoroloških podataka poslovi predviđeli i planirali. Svjesni smo da živimo na prostoru koji je pogođen klimatskim promjenama, pa je potrebno adaptirati se na postojeće klimatske uslove. Dugoročne projekcije su vrlo nezahvalne, ali ako se ovako nastavi, onda ova godina neće biti zabilježena kao kišna. Stoga, vrlo je važno da vode koje dobijamo u takvim vremenskim uslovima sačuvamo u akumulacijama.

U kojoj mjeri su se količine padavina promijenile u odnosu na prethodni period?

Što se tiče godišnjih količina padavina ne postoje značajna pomjeranja. Višegodišnji prosjek, na nivou područja Nikšića, je oko 2000 ml/m² godišnje. Ono što je primjetno je smanjen broj dana sa jakim padavinama. Nema više kišnih perioda koji su trajali čitav mjesec, ali sve to predstavlja izazove za struku. Vrlo je važno znati kako se klimatski elementi ponašaju u vremenu i prostoru te kako se to odražava na produkciju i proizvodnju. U tom kontekstu sinergija stručnih institucija i kompanija koje se bave korišćenjem resursa je neophodna.

NOVA IT OPREMA ZA KVALITETNIJE POSLOVNE REZULTATE

EPCG je, kao kompanija koja proizvodnju električne energije u najvećoj mjeri zasniva na hidroenergetskim izvorima, Zavodu za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore (HMZCG) donirala kompjutersku opremu posljednje generacije u cilju unaprijeđenja saradnje kroz dodatno jačanje tehničkih kapaciteta te institucije.

Prilikom uručivanja donacije izvršni rukovodilac Direkcije za informaciono-komunikacione tehnologije, Mihailo Gluščević, izrazio je zahvalnost Zavodu na nesebičnoj i stručnoj pomoći u realizaciji strateški važnih razvojnih projekata.

-Redovni izvještaji i tačne meteorološke prognoze od nemjerljivog su značaja i omogućavaju EPCG optimalno iskorišćavanje hidroenergetskih potencijala i izradu optimalnih biznis, proizvodnih i razvojnih planova Kompanije. Stoga, odlučili smo da uručimo IT opremu koja će, vjerujem, biti od pomoći u daljem radu-rekao je Gluščević.

O mogućnostima i značaju donacije govorio je i direktor HMZCG, Luka Mitrović.

- Oprema će nam pomoći da ojačamo kompjuterske klastere za bržu i bolju numeričku prognozu vremena kroz implementaciju state-of-the-art nehidrostatičkog mezo modela (WRF NMM v3.8.1) veoma visoke horizontalne rezolucije oko 1 km i ispod 1 km na geografskim oblastima od posebnog značaja (Nikšićko polje, Bjelopavlička ravnica) za mnogobrojne korisnike naših prognostičkih produkata među kojima je i EPCG. Takođe, planiramo da na ovoj opremi instaliramo i najnovije verzije grafičkog softvera za vizuelizaciju meteoroloških produkata METVIEW (metvju) i ova oprema će nam omogućiti dodatne računarske resurse za testiranje, razvoj i on-line pristup aplikacijama za operativno održavanje-kazao je Mitrović.

Menadžer projekata u Direkciji za razvoj i inženjering, Nikola Vukotić, istakao je da se saradnja sa HMZCG-om temelji na pitanjima od opšteg interesa. Naglasio je da je zadovoljstvo sarađivati sa ljudima koje karakteriše energičnost i čija je usluga na zavidnom nivou.

-Projektanti iz inostranstva su često pozitivno komentarisali podatke dobijene od Zavoda i pravo je zadovoljstvo što doniramo opremu koja će doprinijeti kvalitetnijoj i bržoj obradi podataka kako sa aspekta investitora projekta, tako i sa aspekta svakog građanina-zaključio je Vukotić.

- Besplatna kontrola vida
- Akcijske cijene i kupovina na rate
- Veliki izbor dioptrijskih i sunčanih naočara najpoznatijih svjetskih brendova
- Sve vrste dioptrijskih sočiva vrhunskog kvaliteta
- Sve vrste kontaktnih sočiva
- Sunčane naočare sa dioprijom
- Kompletna usluga odmah, uz najsavremenije uređaje
- Stručno osoblje i profesionalni savjeti pri kupovini
- Garancija i sertifikat na sve proizvode
- Savršen odnos cijene i kvaliteta

OPEN YOUR HEART
#ITTAKESCOURAGE

Ray-Ban

GENUINE SINCE 1937

CLUBROUND
A NEW STYLE HAS TAKEN SHAPE

 **OPTIKA
OPTOTIM**

prepustite nama brigu o vašim očima!

Podgorica

The Capital Plaza
+382 20 671 106
tcp@optotim.me

Zgrada Maksim
+382 20 228 336
podgorica@optotim.me

Budva

SC TQ Plaza
+382 78 11 99 22
optikabudva@optotim.me

Kotor

SC Kamelija
+382 32 520 433
kotor@optotim.me

Bar

Centar Nova
poslovna zgrada
+382 30 308 061
bar@optotim.me

www.optotim.me

OBJEKTIV

EPCG NA INTERNETU

ONLINE KULTURA POSLOVANJA

Danica Janković

U PRETHODNE DVIJE GODINE JE TOKOM DANA U PROSJEKU VIŠE OD PET I PO HILJADA LJUDI PRATILO OBJAVE NA FACEBOOK (FB) STRANICI EPCG, A DANAS NJENE AKTIVNOSTI DOLAZE DO GOTOVO 8 200 FB PROFILA.

FB stranica „Elektroprivreda Crne Gore“, koja od momenta osnivanja ima zapažen sve veći broj „lajkova“ i posjeta, u posljednje dvije godine je zabilježila porast sa 650 na 9411 korisnika.

Social Media manager u „Amplitudu“, Jelena Đurković, govori da društvene mreže omogućavaju kompaniji ne samo da dođe do velikog broja ljudi, već da informacije plasira kako postojećim, tako i potencijalnim kupcima.

Kako je istraživanje „Amplituda“ pokazalo, od 2015. godine do danas informacije koje je komunicirala stranica u prosjeku su, na mjesečnom nivou, stizale do više od 65 i po hiljada jedinstvenih crnogorskih korisnika.

- S obzirom na činjenicu da u Crnoj Gori postoji oko 350 hiljada korisnika društvenih medija, prisustvo na mrežama je imperativ za svaku ozbiljnu kompaniju - ističe Đurković.

Prof. dr Zvezdan Vukanović tvrdi da, prema posljednjim istraživanjima, FB povećava lojalnost, povjerenje i reputaciju korporacija, te proširuje listu poslovnih kontakata. Kako dodaje, razlozi za korporativno korišćenje te društvene mreže su višestruki.

- Kompanijama je na raspolaganju niska cijena distribucione platforme i segmentacije marketinških troškova i tržišta koji mogu da promovišu konzumerski brend. Sem toga, FB omogućava efikasnu i efektivnu online interaktivnu komunikaciju između konzumera, korisnika

i proizvođača, a poslovnim klijentima i konzumerima se pruža mogućnost da u realnom vremenu dobijaju i razmjenjuju informacije - kazao je Vukanović.

S obzirom da 70 odsto građana Crne Gore koristi FB, EPCG je u tome vidjela potencijal za unaprijeđenje korisničkog servisa. Na taj način, putem Facebook Messenger aplikacije, svakodnevno se komunicira sa kupcima. EPCG od korisnika dobija i povratne informacije u vidu komentara, pa su od osnivanja stranice objavljeni sadržaji sakupili preko 28 hiljada lajkova, a gotovo 600 ljudi mjesečno reaguje na aktivnosti Kompanije.

-Tokom prethodne dvije godine oko 400 ljudi je putem „inbox“-a zatražilo pomoć ili određene informacije, a od 2015, kada je EPCG putem stranice kontaktiralo svega 80 ljudi, broj primljenih poruka je u prva četiri mjeseca 2017. u znatnom porastu te prevazilazi cijelu prethodnu godinu kada je iznosio 200- navodi se u izvještaju „Amplituda“.

Prof. dr Vukanović predviđa da će najveći pobjednici ove digitalne revolucije biti kompanije koje masovno personalizuju algoritmički generisan medijski sadržaj na zahtjev korisnika na bežičnom internetu, a pritom održavaju visok kvalitet svoje ponude i, istovremeno, obezbjeđuju niz praktičnih aplikacija.

- Moć se danas ne definiše na osnovu toga koliko neko ima novca ili nekretnine, već koliko je dobro komunicaciono umrežen u društvu - ističe Vukanović.

Total Page Likes as of Today: 9,411

NA WEB ADRESI SVE VIŠE POSJETA

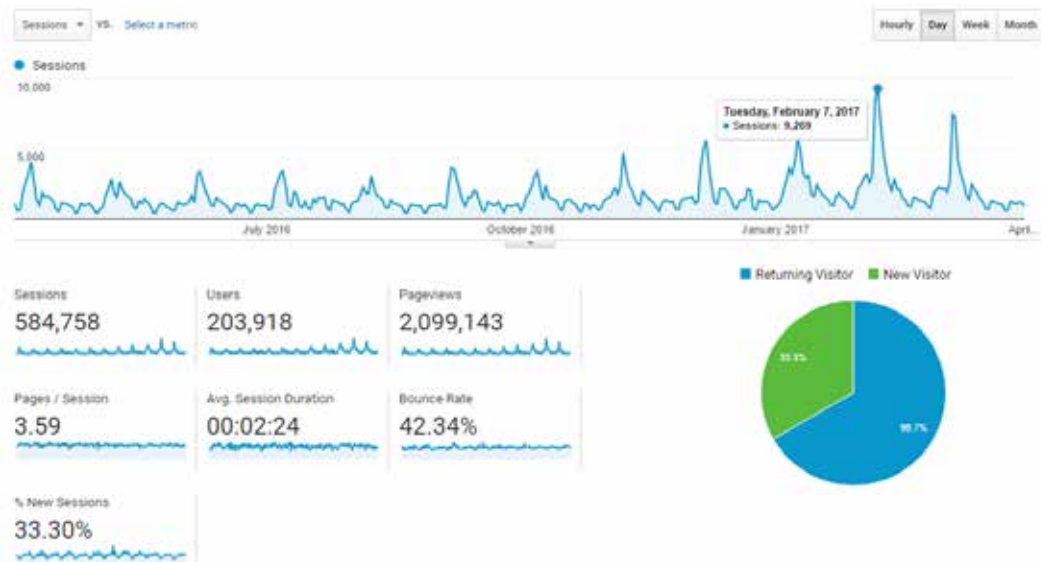
Eksterni web sajt EPCG je od aprila 2015. pa do aprila 2016. posjetilo oko 440 hiljada online korisnika, a ove godine je taj broj uvećan za 33,3 odsto ili na 584 hiljade.

Portal dnevno u prosjeku bilježi 1600 posjeta, a najveća je zabilježena 7. februara, nakon januarskih računa, kada je sajtu pristupilo više od devet hiljada posjetilaca, a čak 204 hiljade jedinstvenih korisnika je pregledalo preko dva miliona stranica na portalu.

Korisnike najviše interesuju provjere računa, pa je to najposjećeniji dio sajta, sa preko 50 odsto vizita.

Ne iznenađuje činjenica da u vrijeme napredne mobilne tehnologije sve više pojedinaca, čak njih 45 odsto, pristupa portalu preko mobilnih uređaja što je uvećanje od 11 procenata u odnosu na prošlu godinu, kada je iznosilo 35 odsto.

Važno je napomenuti i da su dvije trećine „povratni korisnici“ što znači da redovno posjećuju web adresu EPCG. Dok 85 odsto posjeta dolazi iz Crne Gore, ostatak je iz zemalja regiona, Rusije, Njemačke i SAD-a.

REGION

EPS završio projekat modernizacije TENT-a B

EPS je završio projekat modernizacije sistema za monitoring i upravljanje u termoelektrani "Nikola Tesla B", kojim je značajno unaprijeđen rad jednog od najvećih kapaciteta za proizvodnju električne energije u Srbiji.

Ministar energetike, Aleksandar Antić, je kazao da taj projekat kapitalno utiče na stabilnost, efikasnost i održivost TENT-a B koji je jedan od naših najznačajnijih energetske objekata.

Na ovaj način se definišu tri prioriteta Vlade Srbije, a to su povećanje sigurnosti rada sistema, veća energetska efikasnost i smanjenje negativnih efekata na životnu sredinu.

Ugradnjom savremene nadzorne i upravljačke opreme obezbijeden je stabilan rad postrojenja sa manje zastoja, što će donijeti značajne uštede u potrošnji uglja, kao i unaprijediti energetske efikasnost rada blokova.

Unapređenje sistema nadzora i upravljanja i ostali radovi u okviru kapitalnog remonta povećali su snagu blokova TENT B za ukupno 60 megavata, tako da oba bloka trenutno imaju snagu od po 650 megavata.

ELEKTROENERGETIKA.INFO

Potpisan sporazum o izgradnji TE Gacko 2

Ministar industrije, energetike i rudarstva Republike Srpske, Petar Đokić, potpisao je sporazum o saradnji na realizaciji projekta izgradnje Termoelektrane "Gacko 2" sa kineskim kompanijama "Čajna investment end development" i "Čajna mašineri endžiniring korporejšn".

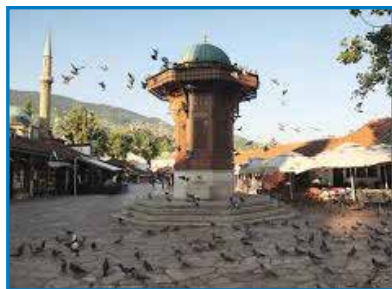
Nakon potpisivanja sporazuma Đokić je rekao novinarima da je u planu izgradnja Termoelektrane "Gacko" vrijedne oko milijardu KM, najmanje instalisane snage oko 300 megavata.

On kaže da će koordinaciono tijelo, čije je formiranje predviđeno ovim sporazumom, nastaviti analizu parametara koji su neophodni da bi se donijele odluke o procijenjenim rezervama uglja u ovom području, vrijednosti opreme neophodne za izradu projekta i izgradnju objekta.

Potpisivanju sporazuma prisustvovali su i generalni direktor "Elektroprivrede RS", Željko Kovačević, izvršni direktor Rudnika i Termoelektrane "Gacko", Srđan Milović i predstavnici kineskih kompanija potpisnika sporazuma.

ELEKTROENERGETIKA.INFO

Počelo otvaranje tržišta električne energije u BiH

Otvaranje tržišta električne energije u BiH je počelo, a iz Energetske zajednice poručuju da je još uzak prostor za "razigravanje" kompleksnog maloprodajnog tržišta. Od toga zavisi i kako će se u novim okolnostima snaći elektroprivrede u BiH.

Sigurnost snabdijevanja i investicije su prioriteta kojima će se u budućnosti rukovoditi Elektroprivreda Republike Srpske, koja je i u uslovima otvaranja tržišta uspjela zadržati svoje kupce električne energije zahvaljujući cijeni.

Maksim Skoko, izvršni direktor Elektroprivrede Republike Srpske za tehničke poslove, kaže da je politika cijena osigurati minimum profita za Elektroprivredu Srpske i da će ona u budućnosti vjerovatno ostati takva.

Iz sarajevske Elektroprivrede insistiraju da se u procesu liberalizacije tržišta zaštite tri elektroprivrede u BiH, da se domaćinstvima utvrdi ekonomski prihvatljiva cijena, a entitetske vlade utvrde fond za subvencioniranje.

CROENERGO.EU

EPS uvodi jedinstveni sistem naplate

U cilju povećanja prihoda, u Elektroprivredi Srbije planiraju uvođenje jedinstvenog sistema naplate struje.

U EPS-u ističu da bi uvođenjem jedinstvenog sistema naplate, centralizacijom ugovora o prodaji električne energije i uvođenjem sistema pametnih merenja u ovoj godini, bilo obezbijedeno dodatnih 1,2 miliona dinara prihoda. Cilj je da se u naredne tri godine poboljša naplata struje i da ove godine iznosi 95,5 odsto, 2018. 96,4 odsto a da 2019. dostigne 96,8 odsto. To bi omogućilo da preduzeće posluje profitabilnije, što bi obezbijedilo dodatna sredstva potrebna za ulaganje u izgradnju novih kapaciteta i obnavljanje zastarjelih proizvodnih objekata.

ELEKTROENERGETIKA.INFO

Termoelektrane donijele najveće prosječne plate

U Udruženju za zaštitu potrošača "Don" iz Prijedora uvidjeli su da su najveće prosječne plate tamo gdje posluju najveći državni industrijski giganti, poput termoelektrana.

Najveći prosjek neto plata u Republici Srpskoj u prošloj godini bio je u Stanarima, gdje prosječno zarađuju 1.142 marke, pokazuju objavljeni podaci Zavoda za statistiku Republike Srpske.

Zaposleni u ovoj lokalnoj zajednici na prvo mjesto su stavili Ugljevik u kojem je tokom prošle godine zarađivano 1.130 maraka, a koji je 2015. bio najbolji po ovom pitanju, dok je na trećem mjestu po prosječnim primanjima Gacko, u kojem je neto plata u 2016. godini iznosila 1.010 maraka.

Plata iznad republičkog prosjeka, a koji je u prošloj godini iznosio 836 maraka, zarađivala se u 16 opština i gradova Republike Srpske, dok je čak 48 završilo ispod crte, odnosno prosjeka.

ENERGETIKA.BA

SVIJET

Češki proizvođač uglja kupuje termoelektranu

Najveći češki proizvođač uglja, kompanije "Czech Coal Group", dao je ponudu od 375 mil. eura za kupovinu TE „Počerady“ od češke elektroenergetske kompanije ČEZ. Czech Coal je najavio da bi modernizovao elektranu kako bi nastavila s radom do 2032. godine. Za modernizaciju se planira ulaganje od oko 940 miliona eura.

ENERGETIKA.NET

Čak 187 zemalja obilježilo Sat za planetu Zemlju

Jubilarni Sat za planetu Zemlju obilježen je u 187 zemalja kada je zamračeno više od 7000 gradova na svim kontinentima. Svjetla su isključili značajni turistički objekti poput Ajfelovog tornja, rimskog Koloseuma, Times Square-a, Empire State Building-a, mostova u San Franciscu, Big Ben-a, Tower Bridge u Londonu i mnogih drugih.

ENERGETIKA-NET.COM

Rekordno povećani kapaciteti OIE

Svjetski kapaciteti za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora povećani su prošle godine za rekordnih 138,23 gigawata i pored pada ulaganja za 23 odsto koji odražava pad cijena čiste energije, objavile su Ujedinjene nacije. Novi kapaciteti koncentrirani su u segmentu solarne i energije vjetra i ne uključuju velike hidro projekte a predstavljaju povećanje za osam odsto u odnosu na 2015. godinu.

Globalna su ulaganja u sektoru obnovljivih izvora pala u 2016. godini na 242 milijarde dolara, pokazuje izvještaj UN-ova odjela za okolinu i Bloombergovog New Energy Financea (BNEF).

Ulaganja u energiju proizvedenu iz fosilnih goriva bila su otprilike upola manja.

„Sve jeftinija čista tehnologija pruža pravu priliku ulagačima da uz manji iznos ulaganja zarade više“, konstatovao je izvršni direktor UN-a za zaštitu prirode Erik Solheim.

Novi kapaciteti za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora odgovaraju proizvodnji 16 najvećih elektrana u svijetu. Takođe su činili nešto više od polovine ukupnih novih kapaciteta za proizvodnju energije, najviše u istoriji praćenja tih podataka.

Ukupno se prošle godine 11,3 posto električne struje proizvodilo iz obnovljivih izvora, u odnosu na 10,3 posto koliko je njihov udio iznosio u 2015. godini.

Glavni je pokretač prelaza na čišće izvore energije su nagli pad cijena struje proizvedene iz energije vjetra i Sunca.

ELEKTROENERGETIKA.INFO

Pakistan započeo gradnju termoelektrane

U Pakistanu je započela gradnja termoelektrane na ugalj snage čak 1,32 GW. Elektranu se gradi na području okruga Hub u pokrajini Baludžistan, a trebalo bi biti dovršena do 2019. godine, kada će omogućiti snabdijevanje električnom energijom za čak četiri miliona pakistanskih domaćinstava. Projekat je rezultat pakistansko-kineskog partnerstva koje realizuje kineska kompanija China Power International Holding i pakistanska elektroenergetska kompanija Hub Power Company.

ENERGETIKA-NET.COM

Čak 11 novih američkih vjetroelektrana

Američka energetska firma „Xcel Energy“ najavila je gradnju 11 novih vjetroelektrana u sedam američkih saveznih država.

Elektrane bi trebale biti izgrađene do 2021. godine, a ukupna snaga će im iznositi 3,38 GW. Time bi se ujedno udio vjetroenergije u Xcelovom energetsom miks povećao na 35 odsto.

Riječ je o projektima: VE Sagamore (522 MW, u Novom Meksiku), VE Hale (478 MW, u Teksasu), VE Bonita (230 MW, također u Teksasu), VE Freeborn (200 MW, u Minnesoti i Iowi), VE Foxtail (150 MW, u Sjevernoj Dakoti), VE Blazing Star 1 i 2

(ukupno 400 MW, u Minnesoti), VE Crowned Ridge (300 MW, u Južnoj Dakoti), VE Lake Benton (100 MW, u Minnesoti), VE Clean Energy 1 (100 MW, u Sjevernoj Dakoti) i VE Rush Creek (600 MW, u Koloradu).

ENERGETIKA.BA

ZDRAVLJE

PROLJEĆNI MOTIVI

*Dr Biljana Savić, specijalista interne medicine i nutricionista Ordinacija Balans, Nikšić, Mrkošnica br.1
+382 40 21 38 97; +382 67 26 09 97*

Zima je dala sve od sebe, dobro smo je zapamtili. Možda se zato i proljeće ponaša ovako vrtoglavo i zbunjujuće. Da utičemo na vremenske prilike i neprilike, malo je vjerovatno. Sve što možemo da uradimo je da pratimo vremensku i bio prognozu i da u okviru svog manevarskog prostora djelujemo najbolje kako možemo i znamo.

Slojevito oblačenje, dozirano izlaganje suncu, dovoljno tečnosti, nešto je o čemu se stalno priča, ali uvijek je korisno da se ponovo čuje. I ja sama, kao da nekad zaboravim na poneki detalj, iako me ova tema sleduje po 'službenoj dužnosti'.

Prvi čin proleća se privodi kraju. Što se hrane tiče, počinju da dominiraju namirnice koje su zaštitni znak ovog doba godine. Mirne boje cvekla, luka, krompira, celera, krušaka i jabuka iz hladnjače počinje da smenjuje šarenilo svežih jagoda, rotkvice, spanaća, mladog luka. Mladi luk ima peruške za koje se smatra da su bogatije hranljivim materijama od glavice. Osim hlorofila, kojem ćemo da posvetimo više pažnje, u percima se nalazi flavonoid karotin. Luk sadrži dosta vlakana. Vitamini: A, C, K, E i nekoliko B vitamina. Od minerala: kalijum, kalcijum, gvožđe, fosfor, sumpor, magnezijum, hrom, selen, mangan, fluor, kobalt. Flavonoid kvercetin je antioksidans, deluje protivupalno i kao antihistaminik (mladi luk se javlja istovremeno sa pojavom alergijskih reakcija, pa treba iskoristiti ovo njegovo korisno dejstvo). Za razliku od zrelog luka, koji se često termički obrađuje, mladi luk se jede svež, jer je tada najefikasniji.

Da se vratimo hlorofilu. On pomaže u borbi protiv rasta kancerogenih ćelija i deluje kao antioksidans u organizmu. Dobro je da se salata od sirovog zelenog povrća pojede pre neke druge hrane, jer je tada hlorofil najefikasniji.

Hlorofil volimo i zato što povećava nivo kiseonika u krvi, to vodi do bolje krvne slike. Vrš detoksikaciju organizma. Sadrži enzime koji podmlađuju ćelije i aminokiseline važne za naše tijelo.

Utiče na bolju funkciju jetre. Djeluje kao antioksidans, pa je važan odbrambeni faktor u slučaju infekcija i drugih upala. Doprema do tkiva nama važno gvožđe i takođe važan magnezijum.

Podržava zdravu crijevnu floru. Ovo nije konačan spisak, ali mislim

Dr Biljana Savić

da je sasvim dovoljno argumenata ZA.

Osim peruški mladog luka i ostale zelene biljke imaju hlorofil, a neke su bogatije od drugih. Što je povrće ili voće tamnije zeleno, znači da sadrži više hlorofila: spanać, blitva, kopriva, rukola, kelj - to su šampioni.

Listići spanaća su još jedan vjesnik proljeća u našim tanjirima. Folna kiselina, vitamini A, C i E, magnezijum, mangan, kalcijum, kalijum. Korisni sastojci se najbolje sačuvaju kad se sprema kratko, na pari. Ja volim da ga 'podmetnem' u šejk, sa drugim voćem i povrćem, onima koji misle da ga ne vole.

Da vas podsetim na rotkvice, koje ovde i nisu toliko popularne, ali se nadamo da će se situacija promijeniti, jer one to zaslužuju. Imaju vitamin C i folnu kiselinu, zatim kalijum, fosfor, kalcijum, gvožđe. Imaju antioksidans antocijan. Bogte su vlaknima, a siromašne kalorijama. Njihovi zeleni listići koje često bacamo takođe mogu da se koriste sveži u slatama ili blanširani, slično spanaću ili blitvi. Ako spojimo dva junaka iz ovog teksta, dobijamo "jaku" salatu: mladi luk, korjen i listići rotkvice, začinjeni limunom i maslinovim uljem i - pazite da ne poletite.

Još jedan plod crvene boje i čarobne arome! Na prolećnom meniju jagode imaju posebno mjesto (osim za one koji su alergični), pa zato nikako ne želimo da ih zanemarimo, naročito kada dočekamo one iz naših bašta. Svakako one ogromne, što izgledaju kao da su plastične, a takav im je i ukus, ne bih nikom preporučila. Jagode imaju folate, vitamin C, biljne fenole antioksidanse. Elaginska kiselina sprečava širenje kancerogenih ćelija. Još jedna vrhunska stvar - mogu da ih jedu dijabetičari.

Kako je ovo jedna od voćki koja je najviše tretirana hemikalijama, bilo bi divno da se nađu jagode od poznatog proizvođača, u kojeg možemo da imamo poverenja da ih nije opteretio raznim otrovima. Kao i za svo voće i povrće, mnogo nam je važnije da bude što manje zagađeno, a mnogo manje važno da izgleda "kao sa slike".

Zato, ostavite šlag i šećer za neke druge prilike i upoznajte pravu aromu jagode, u njenom punom sjaju.

PUTOPISNA REPORTAŽA

ŠASKO JEZERO I STARI GRAD SVAČ

NA KORAK OD MORA

Tekst i fotografije: Andrija Kasom

JANUARSKI DANI, PODARILI SU ZIMSKE ČAROLIJE I GRADOVIMA U KOJIMA IH NIKADA NIJE BILO. BILE SU RADOST DJECI, GRUDVANJU NIJE BILO KRAJA. OBRADOVALE SU LJUBITELJE SKIJANJA, SVI PUTEVI SU VODILI ZIMSKIM TURISTIČKIM CENTRIMA, A JA, „SIT“ ZALEĐENIH CETINJSKIH ULICA KRENUO SAM U POSVE DRUGOM PRAVCU. UPUTIO SAM SE KA ULCINJU, SA ŽELJOM DA NASTAVIM PUT KA ŠASKOM JEZERU I OSTACIMA STAROG GRADA SVAČA, KOJI JE JEDAN OD NAJPOZNATIJIH „MRTVIH GRADOVA“ NA ISTOČNOJ OBALI JADRANA I PREDSTAVLJA NEISCRPNO VRELO ZA ARHEOLOGE I ISTORIČARE.

Od Ulcinja sam krenuo ka Šaskom jezeru. Zaustavio sam se u Vladimiru, koji se nalazi na dvadesetom kilometru od Ulcinja, u pravcu albanske granice i Skadra. Kako sam u njemu uvijek pio odličnu domaću kafu, morao sam se zaustaviti. Selo, iako malo, odisalo je živošću tog lijepog januarskog dana, zraci sunca izmamili su ljude vani, mjesto sam jedva našao na jednoj terasi kafića. Od Vladimira do Šaskog jezera je sedam kilometara i brzo sam se našao na obali jezera. Krenuo sam malom uzbrdicom koja vodi do ostataka hotela ili odmarališta na malom uzvišenju sa kojeg se pruža prelijep pogled na jezero i njegovu okolinu. Na ostacima terase, morao sam pažljivo hodati, izbjegavao sam

rupe koje su bile na svakom koraku. Neshvatljivo mi je da ovakav jedan objekat, koji se arhitektonski dobro uklopio u ambijent, nalazi u stanju raspadanja. Od ljudskog nemara, jedinu korist su imale ptice, unutrašnjost je prepuna njihovih gnijezda. Nije mi smetala prljavština, želja da ga obiđem bila je jača od svega. Razočaran, po ko zna koji put, nemarnošću ljudi koji su dozvolili da jedan ovakav objekat na ovakvom vidikovcu „spava mrtvim snom“.

Njegaš je bio dalekovid, „Pleme moje snom mrtvijem spava“!!!

I razočarenje, i bijes, ključalo je u meni.

Pogled koji je „pucao“ na jezero, čudesna ljepota i pomisao da se jezero nalazi „na korak od mora“, vratio mi je zadovoljstvo što živim u ovoj čudesno lijepoj zemlji, zaboravio sam na čudne ljude.

U podnožju ruine, nalazi se privatni restoran u etno stilu. Kamen i drvo su glavni elementi objekta, izloženi antikviteti pružaju zadovoljstvo ljubiteljima starina, na svakom koraku se osjeća dah starih, prohujalih vremena. Tome doprinosi i veliki izbor tradicionalnih jela. Na terasi restorana vlada tišina, koju ne mogu poremetiti ni cvrkuti ptica selica kojima je ovo jezero sezonsko stanište.

Šasko jezero predstavlja drugu kriptodepresiju u Crnoj Gori (kriptodepresija je udubljenje ispunjeno vodom čija površina je iznad morskog nivoa, a dno ispod morskog nivoa). Turisti

ka sezona na jezeru je otvorena preko

itave godine, lovci iz Italije su stalni posjetioци. Jezero je jedinstveno stanište raznovrsnih ptica, stalni stanovnici su: rode,

aplje, guske, divlje patke, kormorani... Na samom jezeru i okolini se može vidjeti oko 240 različitih vrsta ptica, od 400 vrsta koliko ih ima u Evropi.

Ljeti se jezero povuče i teško se može uočiti dok se ne dodje do nje-

govih obala, a u zimskim danima gotovo čitav kraj je pod jezerskom vodom. Jezero je jedinstveno po svojoj ljepoti, bistro i mirno, bogato ribom, površine oko 364 ha i dubine do 8 metara.

46.

kolo nagradne igre za zaposlene "BUDI U TOKU, BUDI U IGRI"

IZVUČENO DEVET NAGRADA

U OVOM KOLU NAGRADE SU OBEZBIJEDILI: DIREKCIJA ZA ODNOSE SA JAVNOŠĆU - PET KNJIGA, LOVČEN OSIGURANJE AD - GODIŠNJE OSIGURANJE KUĆE ILI STANA, OPTIKA „OPTOTIM“ - DVA VAUČERA OD PO 50 EURA I KLUB KOREKTIVNE GIMNASTIKE "ISKRA" MASAŽU.

DOBITNICI POKLON KNJIGE DIREKCIJE ZA ODNOSE SA JAVNOŠĆU:

1. Biljana Karadžić (GFD)
2. Desimir Pejović (CEDIS Nikšić)
3. Dragan Živković (CEDIS Žabljak)
4. Dejan Damjanović (DICT)
5. Ivan Terzić (TE Pljevlja)

NAGRADA LOVČEN OSIGURANJA A.D. PODGORICA

Dimitrije Žugić

VAUČERE OD 50 EURA ZA KUPOVINU U OPTIKAMA "OPTOTIM" DOBILI SU:

1. Srđan Jevtić (Direkcija)
2. Nada Miljanić (GFD)

MASAŽU U KLUBU KOREKTIVNE GIMNASTIKE „ISKRA“ DOBIO/LA JE:

Vinka Šarović (Direkcija)

KOMISIJA ZA IZVLAČENJE:

Svetlana Gardašević (SOZ) i Miodrag Vuković (Direkcija za odnose sa javnošću)

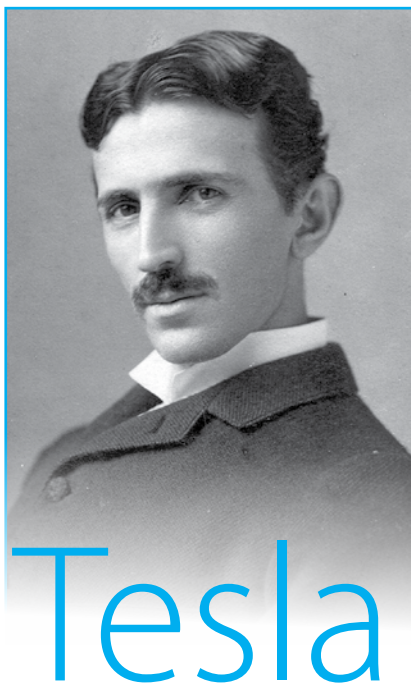
Dobitnicima čestitamo, ostalima više sreće u narednom kolu.

NAPOMENA: Poštovane kolege, obavještavamo Vas da ćemo u obzir uzimati samo kupone sa tačnim odgovorom na nagradno pitanje. Istovremeno, podsjećamo Vas da se, shodno pravilima, učešće u nagradnoj igri obezbjeđuje popunjavanjem isključivo jednog kupona. Svi oni koji budu slali dva ili više kupona, kao i kuponi sa netačnim ili bez odgovora biće unaprijed diskvalifikovani!

REDAKCIJA

NAGRADNO PITANJE U OVOM KOLU:

Koliko godina postojanja je HE 'Perućica' obilježila 12. maja?

Tesla je smatrao da u Kosmosu postoji jedno jezgro odakle je dobijao ideje. Kada ga objašnjava terminima običnog jezika, materijalnim terminima, naziva ga izvorom svjetlosti, dok je, u duhovnoj sferi, za Teslu to jezgro – samilost i ljepota.

Ono što je kod Tesle karakteristično, to je pokušaj unošenja etike u naučna istraživanja. On govori o jezgri sa kojim moramo uvijek biti povezani jer iz njega proističu principi koji u nauci označavaju etiku. Na taj način, naučnik ima unutrašnji regulativ uz pomoć kojeg čini otkrića koja se više koriste u svrhe dobra nego u svrhe zla.

Tesla je izrazito insistirao na tome da postoji jedinstvo duha i materije, tj. da materija proističe iz duhovne sfere zajedno sa svim pronalascima i kompletnom ljudskom naukom. Tesla zato i kaže: 'Svojim pronalascima učinicu da život ljudi bude lakši.' To je upravo prilagodavanje čovjekovog uma i čula, njegovog iskustva i njegovog svakodnevnog života kosmičkoj paradigmi, svijetu principa ili modela koje svako mora da uvaži da bi razmišljao i živio kao slobodan čovjek.

MUDRE MISLI

tanja.nikcevic@epcg.com

Svaki minut ljutnje oduzima nam 60 sekundi mira i sreće.

Ralph Waldo Emerson

Više možemo saznati o nekome iz onoga što priča o drugima, nego iz onoga što drugi pričaju o njemu.

Leo Aikman

Problem je samo prilika da damo sve od sebe.

Edward Kennedy Ellington

Nevjerovatno je šta možemo napraviti kada nemamo unaprijed postavljena očekivanja.

Charles F. Kettering

Tajna uspjeha je naučiti kako upravljati i bolom i zadovoljstvom, umjesto da oni upravljaju nama.

Tony Robbins

Najvažnije u našoj karijeri nije ono što smo postigli, već ono što smo nadvladali.

Carlton Fisk

Naš svijet je onoliko velik kolikim ga učinimo.

Georgia Douglas Johnson

Najveća od svih vještina je vještina uticaja na kvalitetu svakog našeg dana.

Henry David Thoreau

Smijeh je glas ljudske duše.

Edmond Gancourt

Um ima istu, ako ne i veću snagu od ljudskih ruku, ne samo da zgrabi svijet, već da ga i promijeni.

Colin Wilson

Najbolji način da pobjegnute od problema je da ih riješite.

Alan Saporta

**KLUB KOREKTIVNE
GIMNASTIKE
ISKRA**

TEL: +382 67 20 99 55 ILI +382 67 24 17 85

ADRESA: BULEVAR IVANA CRNOJEVIĆA 73, 81000 PODGORICA

E-MAIL: BACO.DROBNJAK@GMAIL.COM

Vaše Zdravlje

treba da bude na

PRVOM MJESTU

Programi – usluge:

- Korektivna gimnastika za djecu i odrasle
- Školica sporta za djecu
- Joga (za zgrave, za osobe sa zdravstvenim problemima, za starije od 65. godina i za trudnice) grupno i individualno
- Energoterapija
- Masaža
- Elektroterapija
- Kineziterapija

BUDI U TOKU - BUDI U IGRI

epcg
Elektronika Društvo AD NAGI

IME I PREZIME _____

POSLOVNA JEDINICA _____

BROJ TELEFONA _____

E MAIL _____

ODGOVOR _____

BUDI U TOKU - BUDI U IGRI

epcg
Elektronika Društvo AD NAGI

IME I PREZIME _____

POSLOVNA JEDINICA _____

BROJ TELEFONA _____

E MAIL _____

ODGOVOR _____

BUDI U TOKU - BUDI U IGRI

47. KOLO NAGRADNE IGRE ZA ZAPOSLENE "BUDI U TOKU - BUDI U IGRI"

BOGAT NAGRADNI FOND

NAGRADNO PITANJE ►

PRAVILA NAGRADNE IGRE:

Priručnik nagradne igre "Budi u toku - budi u igri" je Direkcija za odnose sa javnošću EPCG. Svrha priređivanja je nagrađivanje zaposlenih, osim u Direkciji za odnose sa javnošću. Jedno lice ima pravo da popuni jedan kupon. Izvlačenje kupona organizuje Direkcija za odnose sa javnošću, a imena dobitnika biće objavljena u narednom broju lista EPCG. Za učešće u igri, potrebno je tačno odgovoriti na nagradno pitanje.

**KOLIKO GODINA POSTOJANJA
JE HE'PERUČICA' OBILJEŽILA
12. MAJA?**

BUDI U TOKU - BUDI U IGRI

BUDI U TOKU - BUDI U IGRI

